

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

AİLE EĞİTİMİ VE DANIŞMANLIĞI ANABİLİM DALI
AİLE EĞİTİMİ VE DANIŞMANLIĞI PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İLİŞKİ DOYUMUNUN ÖZ
YETERLİK VE ROMANTİK KISKANÇLIK BAKIMINDAN
İNCELENMESİ

GAMZE ÖREN

İzmir
2022

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
AİLE EĞİTİMİ VE DANIŞMANLIĞI ANABİLİM DALI
AİLE EĞİTİMİ VE DANIŞMANLIĞI PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İLİŞKİ DOYUMUNUN ÖZ
YETERLİK VE ROMANTİK KISKANÇLIK BAKIMINDAN
İNCELENMESİ

GAMZE ÖREN

DANIŞMAN
Doç. Dr. HADİYE KÜÇÜKKARAGÖZ

İzmir
2022

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Üniversite Öğrencilerinin İlişki Doyumunun Öz Yeterlik Ve Romantik Kıskançlık Bakımından İncelenmesi” adlı çalışmanın içerdiği fikri izinsiz başka bir yerden almadığımı; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında ve bölümlerinin yazımında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yaptığımı ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi, ayrıca bu çalışmanın Dokuz Eylül Üniversitesi tarafından kullanılan bilimsel intihal tespit programıyla tarandığını ve *intihal içermediğini* beyan ederim. Herhangi bir zamanda aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonuca razı olduğumu bildiririm.

17/06/2022

Gamze ÖREN

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Tarih: 05/07/2022

Tez Başlığı: Üniversite Öğrencilerinin İlişki Doyumunun Öz Yeterlik ve Romantik

Kıskançlık Bakımından İncelenmesi

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam **57** sayfalık kısmına ilişkin, **05/07/2022** tarihinde **tez danışmanım tarafından** Dokuz Eylül Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nın sağladığı İntihal Tespit Programından (**Turnitin-Tez İntihal Analiz Programı**) aşağıda belirtilen **filtreleme tiplerinden biri** (uygun olanı işaretleyiniz) uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin **benzerlik oranı %12'dir**.

- <http://www.kutuphane.deu.edu.tr/tr/turnitin-tez-intihal-analiz-programi/> adresindeki Tez İntihal

Analiz Programı Kullanım Kılavuzunu okudum ☒

Filtreleme Tipi 1(Maksimum %15) ☒

Filtreleme Tipi 2(Maksimum %30) ☐

☒ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç, ☒ Kaynakça hariç, ☒ Alıntılar dâhil, ☒ Altı (6) kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç.	☐ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç, ☐ Kaynakça dâhil, ☐ Alıntılar dâhil.
EK 1- İntihal Tespit Programı Raporu İLK SAYFA Çıktısı. ☒	
EK 2- İntihal Tespit Programı Raporu (Tümü) Cd İçinde. ☐	

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esasları'nı inceledim ve yukarıda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Adı Soyadı : Gamze ÖREN

Öğrenci No :2019950011

Anabilim Dalı :Aile Eğitimi ve Danışmanlığı Anabilim Dalı

Programı : Aile Eğitim ve Danışmanlığı Yüksek Lisans

Statüsü : Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐

ÖĞRENCİ

DANIŞMAN

Gamze ÖREN

Doç.Dr. Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans sürecim boyunca yanımda olan, bilgisi ve deneyimi ile tez sürecimde desteğini esirgemeyen danışman hocam Doç. Dr. Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ’e teşekkür ederim.

Eğitim-öğretim hayatımın ilk gününden bugüne beni destekleyen, yol gösteren her daim sevgilerini hissettiren değerli anneme ve babama, aramızda kilometreler bulunmasına rağmen bu süreçte desteği ile beni motive eden sevgili ablam Gizem ÖREN’e teşekkür ederim.

Birlikte başladığımız bu süreçte yanımda olan, desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen değerli sınıf arkadaşlarım Elif BİLGİN ve Öznur YAVUZ’a teşekkür ederim.

Tez yazma sürecimde yardımlarını esirgemeyen kıymetli meslektaşım, arkadaşım İrem Gül YAZICI’ya ve zaman ayırıp araştırmama katılan tüm katılımcılara teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	vii
ABSTRACT.....	ix
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Amaç ve Önem	2
1.3. Problem Cümlesi / Alt Problem Cümleleri.....	3
1.4. Sınırlılıklar	4
1.5. Varsayımlar.....	4
1.6. Tanımlar.....	4
BÖLÜM II.....	6
KURAMSAL ÇERÇEVE / KAVRAMSAL ÇERÇEVE / İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	6
2.1. Romantik İlişkiler	6
2.2. İlişki Doyumu	7
2.2.1. Karşılıklı Bağımlılık Kuramı	8
2.2.2. Yatırım Modeli.....	8
2.2.3. Bağlanma Kuramı	9
2.2.4. Seçim Kuramı.....	10
2.2.5. Psikanalitik Kuram.....	10
2.2.6. İlişki Doyumu İle İlgili Araştırmalar	11
2.3. Romantik İlişkilerde Öz Yeterlik	13
2.4. Romantik Kıskançlık.....	16
2.4.1. Evrim Kuramı.....	17
2.4.2. Psikanalitik Yaklaşım	17

2.4.3. Bağlanma Kuramı	18
2.4.5. Romantik Kıskançlığın Boyutları	18
2.4.5. Romantik Kıskançlıkla İlgili Çalışmalar.....	19
BÖLÜM III	22
YÖNTEM.....	22
3.1. Araştırmanın Modeli / Deseni.....	22
3.2. Evren / Örneklem / Çalışma Grubu / Katılımcılar	22
3.3. Veri Toplama Süreci ve Araçları	22
3.3.1 Kişisel Bilgi Formu	22
3.3.2. İlişki Doyumu Ölçeği.....	23
3.3.3. Romantik İlişkilerde Öz Yeterlik Ölçeği:	23
3.3.4. Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği	23
3.4. Verilerin Analizi.....	24
3.6. Araştırmanın Geçerliği ve Güvenirliği.....	24
3.7. Araştırmacının Rolü	24
BÖLÜM IV	25
BULGULAR.....	25
4.1.Ölçeklerin Güvenirliği İle İlgili Bulgular	25
4.2. Araştırma Grubunun Demografik Özelliklerine İlişkin Betimsel İstatistikler	26
4.3.Ölçeklere İlişkin Betimsel Bulgular.....	28
4.4.Ölçekler ve Alt Boyutlardan Alınan Puanların Demografik Değişkenlere Göre Karşılaştırılması	28
4.5. Bağımlı ve Bağımsız Değişkenler Arası Pearson Korelasyon Analizine İlişkin Bulgular	45
4.6. İlişki Doyumu Toplam Ölçek Puanının Yordanmasına İlişkin Bulgular....	46

BÖLÜM V	48
TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	48
5.1. Tartışma.....	48
5.1.1. İlişki Doyumunun Sosyodemografik Değişkenlere Göre İncelenmesine Dair Tartışma	48
5.1.2. Öz Yeterliğin Sosyodemografik Değişkenlere Göre İncelenmesine Dair Tartışma	50
5.1.3. Romantik Kıskançlığın Sosyodemografik Değişkenlere Göre İncelenmesine Dair Tartışma	51
5.1.4. İlişki Doyumu, Öz Yeterlik ve Romantik Kıskançlık Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Dair Tartışma	52
5.1.5. İlişki Doyumunun Yordanmasına İlişkin Tartışma.....	52
5.2.Sonuç ve Öneriler.....	53
KAYNAKÇA.....	57
EK 1.	66
EK 2. ETİK İZİN	67
EK 3. İLİŞKİ DOYUMU ÖLÇEĞİ	69
EK 4. ROMANTİK İLİŞKİLERDE ÖZ YETERLİK ÖLÇEĞİ.....	70
EK 5. ÇOK BOYUTLU KISKANÇLIK ÖLÇEĞİ.....	71
EK 6. KİŞİSEL BİLGİ FORMU	73
EK 7. BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU	74
EK 8.ÖLÇME ARAÇLARININ UYGULANMA İZİNLERİ.....	75

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1 Ölçekler Ve Alt Boyutlarından Alınan Puanlara İlişkin Güvenirlik Analizi.....	25
Tablo 2 Araştırma Grubunun Demografik Özelliklerine İlişkin Betimsel İstatistikler.....	26
Tablo 3 Ölçekler Ve Alt Boyutlarından Alınan Puanlara İlişkin Betimsel İstatistikler.....	28
Tablo 4 Ölçekler Ve Alt Boyut Puanlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasına İlişkin t- testi Sonuçları.....	28
Tablo 5 Ölçekler Ve Alt Boyut Puanlarının Yaşa Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları	30
Tablo 6 Ölçekler Puanlarının Okuduğu Fakülte/Bölüme Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları.....	32
Tablo 7 Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği Alt Boyutlarının Okuduğu Fakülte/Bölüme Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları.....	33
Tablo 8 Ölçek Puanlarının İlişki Süresine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları.....	34
Tablo 9 Ölçek Puanlarının İlişki Durumuna Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları.....	35
Tablo 10 Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği Alt Boyut Puanlarının İlişki Durumuna Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları.....	36
Tablo 11 Ölçek Puanlarının Sınıf Düzeyine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları.....	36
Tablo 12 Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği Alt Boyutlarının Sınıf Düzeyine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları.....	37
Tablo 13 Ölçek Puanlarının Görüşme Sıklığına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları.....	38
Tablo 14 Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği Alt Boyutlarının Görüşme Sıklığına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları.....	39
Tablo 15 Ölçek Puanlarının Kullanılan İletişim Yoluna Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları.....	40
Tablo 16 Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Kullanılan İletişim Yoluna Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları.....	41

Tablo 17 Ölçek Puanlarının Yaşamın Büyük Çoğunluğunun Geçtiği Yere Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları.....	42
Tablo 18 Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği Alt Boyutlarının Yaşamın Büyük Çoğunluğunun Geçtiği Yere Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları.....	43
Tablo 19 Ölçek Puanlarının Görüşme Ekonomik Olarak Kendini Algılama Durumuna Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları.....	44
Tablo 20 Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği Alt Boyutlarının Ekonomik Olarak Kendini Algılama Durumuna Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları.....	45
Tablo 21 Değişkenlerden Alınan Puanlar Arasındaki Korelasyon Değerleri	46
Tablo 22 İlişki Doyumu Puanlarının Bağımsız Değişkenler Tarafından Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Bulguları.....	47

ÖZET

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN İLİŞKİ DOYUMUNUN ÖZ YETERLİK VE ROMANTİK KISKANÇLIK BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin ilişki doyumunun öz yeterlik ve romantik kıskançlık bakımından incelenmesini amaçlamaktadır. Araştırmada verilerin toplanması amacıyla “İlişki Doyumu Ölçeği”, “Romantik İlişkilerde Öz Yeterlik Ölçeği”, “Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği” ve araştırmacının hazırladığı “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 26 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Post Hoc testi, Pearson korelasyon analizi, çoklu doğrusal regresyon analizi teknikleri kullanılmıştır.

Araştırma sonuçlarına bakıldığında; üniversite öğrencilerinin duygusal kıskançlık düzeylerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır. İlişki doyumu ve öz yeterliklerinin yaşa göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. İlişki doyumu ve bilişsel kıskançlık düzeylerinin ilişki süresine göre anlamlı biçimde farklılaştığı görülmektedir. İlişki doyumu ve öz yeterliklerinin ilişki durumuna göre anlamlı bir farklılık oluşturduğu bulunmuştur. İlişki doyumunun sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık oluşturduğu görülmektedir. Bilişsel kıskançlık düzeylerinin partnerleri ile görüşme sıklığına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır. Partnerleri ile iletişim kurmada kullandıkları yollar ilişki doyumu ve duygusal kıskançlık düzeyleri üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturduğu görülmektedir. Bilişsel kıskançlık düzeylerinin öğrencilerin yaşamlarının büyük çoğunluğunu geçirdikleri yere göre anlamlı bir farklılığa sebep olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin ilişki doyumlarının ve öz yeterliklerinin onların kendilerini ekonomik olarak nasıl algıladıklarına göre anlamlı bir farklılığa sebep olduğu görülmektedir.

Yapılan Pearson korelasyon analizi sonucunda; üniversite öğrencilerinin ilişki doyumu ile öz yeterlikleri arasında orta düzeyde pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. İlişki doyumu ile romantik kıskançlık düzeyleri arasında ise yönü negatif olan zayıf düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin öz yeterlikleri ile kıskançlık düzeyleri arasında çok zayıf düzeyde negatif yönlü anlamlı bir ilişki sonucuna varılmıştır.

Yapılan çoklu regresyon analizi sonucuna bakıldığında; öğrencilerin öz yeterlikleri ve kıskançlık düzeyleri onların ilişki doyumlarının yordayıcısı olduğu saptanmıştır. Elde edilen sonuçlar veriler ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İlişki doyumu, romantik ilişkilerde öz yeterlik, romantik kıskançlık.

ABSTRACT

EXAMINATION OF RELATIONSHIP SATISFACTION OF UNIVERSITY STUDENTS IN TERMS OF SELF-EFFICACY AND ROMANTIC JEALOUSY

This research aims to examine university students' relationship satisfaction in terms of self-efficacy and romantic jealousy. "Relationship Satisfaction Scale", "Self-Efficacy in Romantic Relationships Scale", "Multi-dimensional Jealousy Scale" and "Personal Information Form" prepared by the researcher were used to collect data in the research. The obtained data were analyzed using the SPSS 26 program. Independent sample t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), Post Hoc test, Pearson correlation analysis, multiple linear regression analysis techniques were used.

Looking at the results of the research; It was determined that the emotional jealousy levels of university students showed a significant difference according to gender. Relationship satisfaction and self-efficacy were found to differ significantly according to age. It is seen that the levels of relationship satisfaction and cognitive jealousy differ significantly according to the duration of the relationship. Relationship satisfaction and self-efficacy were found to make a significant difference according to relationship status. It is seen that there is a significant difference in relational satisfaction according to the grade level. It was determined that the cognitive jealousy levels showed a significant difference according to the frequency of meeting with their partners. It is seen that the ways they use to communicate with their partners make a significant difference on their relationship satisfaction and emotional jealousy levels. It has been determined that cognitive jealousy levels cause a significant difference according to the place where students spend most of their lives. It is seen that students' relationship satisfaction and self-efficacy cause a significant difference according to how they perceive themselves economically.

As a result of the Pearson correlation analysis; A moderately positive relationship was found between university students' relationship satisfaction and self-efficacy. It was determined that there was a weak and negative relationship between relationship satisfaction and romantic jealousy levels. It was concluded that there is a very weak negative significant relationship between students' self-efficacy and jealousy levels.

Considering the results of the multiple regression analysis; students' self-efficacy and jealousy levels were found to be predictors of their relationship satisfaction. The results obtained are discussed in the light of the data.

Keywords: Relationship satisfaction, self-efficacy in romantic relationships, romantic jealousy.

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Gelişimsel yaklaşıma göre, Erikson'ın Psikososyal Gelişim Kuramında üniversite yılları “Yakınlığa karşı yalıtılmışlık dönemi” olarak ifade edilir. Bu dönemde, ergenlik dönemindeki kendini keşfetme aracı olarak geliştirilen arkadaşlık ilişkileri yerini gerçek ve karşılıklı psikososyal yakınlığa devreder. (Yazgan İnanç ve Yerlikaya, 2016). Gençlik dönemlerinde romantik ilişkiler bireyin yaşamında önemli bir yere sahiptir. Yapılan çalışmalara bakıldığında üniversite öğrencilerinin büyük çoğunluğu üniversite dönemi süresince en az bir defa romantik ilişki yaşadığı saptanmıştır (Collins, 2003).

Bireyler dünya geldikleri ilk andan itibaren diğerleriyle iletişim halinde bulunmak, onlarla ilişki içinde olmak gibi gereksinim içindedirler. Yaşamda ilk olarak bebeğe bakım veren kişi ya da anne ve babayla kurulan bu ilişkiler ve etkileşimler zamanla arkadaşlık ilişkisi, romantik ilişkiler, evlilik ilişkisi gibi pek çok yakın ilişkiyle devam etmektedir. Birey bu ilişkiler sayesinde fizyolojik ve psikolojik gereksinimlerini karşılayabilmektedir. Çevreyle kurulan yakın ilişkilerden önemli bir tanesi romantik ilişkilerdir (Ulutaş, 2018). Romantik ilişkiler, partnerlerin karşılıklı olarak birbirlerini kabul ettiği, ilişkinin bir parçası olarak; kişilerin beraber vakit geçirmelerini, yokluk durumunda birbirlerine karşı özlem duymalarıdır. Romantik ilişkiler partneri ile birbirleri için özel şeyler yapmalarını, göz göze gelmeyi, iletişim halinde bulunmaktan keyif almayı ve fiziksel çekimi barındırır (Hinde, 1979). Bireyler romantik ilişkilerinde sürekli ilişkilerini değerlendirme eğilimi içindedirler. Bu durum bireylerin, iyi olma durumunu, ilişkinin sürekliliği ve doyumunu etkilemektedir (Hinde, 1997).

Bireyler içinde bulundukları ilişkiden doyum almak isterler. Bu ilişkiye dair öznel değerlendirme yapma eğilimindedirler. Olumlu değerlendirme yapılması ilişki doyumunun yüksek, olumsuz değerlendirme yapılması ilişki doyumunun yüksek olmadığı anlamına gelir (Hendrick ve Hendrick, 1989). Yaşanılan bir ilişkide doyum yüksek ya da düşük olabilir. Romantik ilişkiden elde edilecek doyum, partnerlerin özellikleri ve toplumsal değişkenler gibi birçok etmenden etkilenebilir. Bu değişkenlerden önemlilerinden bazıları romantik kıskançlık ve öz yeterlidir.

Romantik kıskançlık terimi ile bireylerde romantik partnerle olan ilişkiden söz etmektedir. Bu partner; gerçek kişi olabildiği gibi tasavvur edilen kişi olabilir. Kişinin var olan ya da gerçekleşme ihtimali olan bu ilişki nedeniyle ilişkin nedeniyle ortaya çıkan kompleks düşünce, davranış ve duygulardır bütünü olarak tanımlanabilir (White,1981).

Öz yeterlik ise; bireylerin karşılaştıkları durumlara ilişkin gereken davranışları yerine getirebilmelerine yönelik kendi yetenekleriyle ilgili inançlarıdır (Bandura, 1982). Romantik ilişkilerde de öz yeterlik kavramı önemli bir yer kaplamaktadır.

1.2. Amaç ve Önem

Çoğunluğu genç yetişkinlik dönemine denk gelen üniversite öğrencilerinin bu gelişimsel döneme özgü problem alanlarıyla baş etmelerinin yanı sıra bir de yakın ilişkilerine karşı birçok kaygı yaşadığı görülmektedir (Özü,2017). Üniversite öğrencilerinin bu döneminde romantik ilişkilerin yeri oldukça önemli olduğu kabul edilebilir. Bu dönemde sağlıklı romantik ilişkiler kurulması bireylerin yalnızca yakınlık gereksiniminin giderilmesini değil kişilik gelişimleri ve psikososyal gelişimlerini olumlu yönde etkilemektedir (Saraç, Hamamcı ve Güçray,2015). Araştırma bu bakımdan da önem taşımaktadır.

Araştırmacının amacı üniversite öğrencilerinin öz yeterlik algıları, romantik kıskançlık düzeyleri ve sosyodemografik özelliklerin ilişki doyumunu nasıl yordadığı ve aralarında anlamlı bir ilişkinin bulunup bulunmadığını inceleyerek ortaya koymaktır.

Romantik ilişkilerden sağlanan doyumun bireylerin sadece yakın ilişkilerine değil yaşamlarının birçok farklı alanına etki ettiği görülmektedir. Bu konuyla ilgili çalışmalar yapılması, problem yaşayan çiftlere ve bu alandaki meslek üyelerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Romantik kıskançlık üniversite öğrencilerinde en sık çatışma yaşanan konulardan biridir (Dinçyürek, Akıntuğ ve Beidoğlu,2013). White (2008)'in araştırmasında danışmanlık almak için başvuran çiftlerin en sık problem alanlarından birinin çiftler arasında yaşanan kıskançlık olduğu saptanmıştır. Romantik ilişkilerin bitmesine sebep olabilen kıskançlığın anlaşılması ve bunun ilişki doyumunu nasıl yordadığının araştırılması sonucunda elde edilecek verilerin bu alanda yaşanan problemlerin çözümüne katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Alanyazında üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmalara bakıldığında ilişki doyumu, öz yeterlik ve romantik kıskançlık değişkenlerinin ayrı olarak ele alındığı ya da iki değişkenin bir arada ele alındığı çalışmalar mevcut olsa da tüm değişkenlerin birlikte çalışıldığı bir araştırmaya araştırmacı tarafından rastlanılmadığı ve romantik ilişkilerde öz yeterlik ile ilgili yapılan araştırmaların yetersiz olduğu

düşünülmektedir ve bu bakımdan baktığımızda ise alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.3. Problem Cümlesi / Alt Problem Cümleleri

Bu araştırmanın problem cümlesi “ Üniversite öğrencilerinin ilişki doyumları, öz yeterlikleri ve romantik kıskançlık düzeylerin onların sosyodemografik özelliklerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?”, “Üniversite öğrencilerinin ilişki doyumları, öz yeterlikleri ve romantik kıskançlık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” ve “Üniversite öğrencilerinin öz yeterlikleri ve romantik kıskançlık düzeyleri ilişki doyumlarını yordamakta mıdır?” şeklinde belirlenmiştir.

1. Üniversite öğrencilerinin ilişki doyumları, öz yeterlikleri ve romantik kıskançlık düzeyleri onların;

1.1.Cinsiyet,

1.2.Yaş,

1.3.Okuduğu fakülte/bölümü,

1.4.Okuduğu sınıf düzeyi,

1.5.Şu anki romantik ilişki durumu,

1.6.Romantik ilişki süresi,

1.7.Romantik partnerle görüşme sıklığı,

1.8.Kullanılan iletişim yolu,

1.9.Yaşamın büyük çoğunluğunun geçtiği yerleşim yeri ve

1.10. Kendilerini ekonomik olarak algılama durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

2. Üniversite öğrencilerinin;

2.1.İlişki doyumları ile öz yeterlikleri,

2.2.İlişki doyumları ile romantik kıskançlık düzeyleri ve

2.3.Öz yeterlikleri ile romantik kıskançlık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmakta mıdır?

3.Üniversite öğrencilerinin öz yeterlikleri ile romantik kıskançlık düzeyleri ilişki doyumlarını yordamakta mıdır?

1.4. Sınırlılıklar

Araştırma verileri süre olarak 2021-2022 yılında toplanan veriler ile sınırlıdır.

Bu araştırmanın sonuçları öğrencilerin kişisel bilgi toplama formuna verdikleri cevaplar ile sınırlıdır.

Araştırmada incelenen ilişki doyumu kavramı “İlişki Doyumu Alt Ölçeği” nin ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır.

Araştırmada incelenen romantik kıskançlık düzeyi kavramı “Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği” nin ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır.

Araştırmada incelenen Öz Yeterlik kavramı “Romantik İlişkilerde Öz Yeterlik Ölçeği”nin ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır.

1.5. Varsayımlar

1. Araştırmaya katılan bireylerin araştırmaya dair ölçekleri içten ve dürüst bir şekilde cevapladıkları varsayılmıştır.
2. Araştırmada kullanılan ölçeklerin istenen değişkenleri doğru ölçebileceği nitelikte olduğu varsayılmıştır.
3. Kontrol altına alınamayan değişkenlerin öğrencilerin tamamının üzerindeki etkileri aynı kabul edilmiştir.
4. Araştırma kapsamındaki çalışma grubundan ulaşılan sonuçların genellenebileceği varsayılmaktadır.

1.6. Tanımlar

Romantik İlişki: Partnerlerin karşılıklı olarak birbirlerini kabul ettiği, ilişkinin bir parçası olarak; kişilerin beraber vakit geçirmelerini, yokluk durumunda birbirlerine karşı özlem duymalarını, birbirleri için özel şeyler yapmalarını, göz göze gelmeyi, diyalog kurmaktan keyif almayı ve fiziksel çekimi barındırır (Hinde, 1979).

İlişki Doyumu: Bireylerin, romantik ilişkilerine yönelik değerlendirmelidir. Bireylerin beklentileriyle romantik partnerinin davranışları arasındaki ilişki olarak ifade edilir (Sabatelli, 1988).

Romantik Kıskançlık: Bireylerin, romantik partnerleriyle gerçek ya da tasvir edilen kişi ile var olan ya da gerçekleşme ihtimali bulunan bir ilişki nedeniyle ilişkiye ve kişinin kendilik değerine yönelik bir tehdit ile birlikte ortaya çıkan kompleks düşünce, davranış ve duygulardır (White,1981).

Öz Yeterlik: Öz yeterlik, bireylerin karşılaştıkları durumlara ilişkin gerekli davranışları yapabilmelerine dair öznel düşünceleri ve inançları olarak tanımlanmıştır (Bandura, 1982)

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE / KAVRAMSAL ÇERÇEVE / İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde; romantik ilişkiler, ilişki doyumu, romantik ilişkilerde öz yeterlik ve romantik kıskançlık değişkenlerine yer verilmiştir. Bu değişkenler kuramsal ve kavramsal çerçeveye göre ele alınmıştır. İlişki doyumu, romantik ilişkilerde öz yeterlik ve romantik kıskançlıkla ilgili yurt içinde ve yurtdışında yapılan çalışmalara değinilmiştir.

2.1. Romantik İlişkiler

Bireyler, duyguları olan ve diğerleriyle ilişki kurmaya gereksinim duyan sosyal varlıklardır (Atak ve Taştan, 2012). Kendisini mutlu ve güvende hissedebilmek, bireyin en temel gereksinimlerinden biridir. Birey dünyaya geldiği ilk andan itibaren bu gereksinimi karşılamak için sosyalleşme ve yakın ilişkiler kurma gibi eğilim içindedir (Altınok, 2014; Gizir, 2012; Eryılmaz ve Ercan, 2010). Yakın ilişkiler bireylerin duygu, düşünce, davranışların bütününe odaklanır. Bireyler yakın ilişkiler sayesinde iki önemli gereksinimini giderir. Bunlar; kimlik gelişimi ve yakınlık gereksiniminin karşılanmasıdır (Atak ve Taştan, 2012). Yakın ilişkiler bu açıdan bakıldığında bireylerin yaşantılarında yadsınamaz bir öneme sahiptir.

Yakın ilişkiler kavramını birçok araştırmacı farklı açılardan değerlendirmektedir. Sullivan (1953)'a göre yakınlık, bireylerin davranışlarını romantik ilişkideki partnerinin davranışlarına göre düzenlemesidir. Patterson (1976)'a göre yakınlık karşısındakiyle göz kontağı kurma, gülümseme vb. davranışlarda bulunmadır. Reis ve Shaver (1988)'a göre yakınlık, kişisel duygu ve düşüncelerin partnere aktarılmasını temel alan bir süreçtir. Partnerler içten dönüt verirler. Yakın ilişkiler karşılıklı sevgi ve desteği temel alır. Prager (1995)'e göre yakın ilişkiler ise partnerlerin arasında samimi etkileşim olduğu, birbirlerine karşı sevgi hissettiği ilişkidir. Yakın ilişki, partnerlerin birbirlerine güven duyma ve bütünlük içinde olma esasına dayanır.

Romantik ilişki bireylerin yaşantılarına anlam kattığı ve bilimsel olarak kanıtlanmış fonksiyonlara sahip olduğu bilindiği için yakın ilişkilerin en önemli unsurlarından biridir. Yakın ilişkiler bu açıdan bakıldığında bireylerin yaşantılarında yadsınamaz bir öneme

sahiptir. Sevgi, yakınlık güven, bağlanma ve saygı romantik ilişki ya da aşk ile beraberinde gelen duygulardır (Taştan ve Atak, 2012).

Romantik ilişkiler, karşı cinsler arasında ortaya çıkan çekimin, bağlılığın ve yakınlığın bileşiminden meydana gelen bir kavramdır (Stenberg,1986). Romantik ilişkiler, partnerlerin karşılıklı olarak birbirlerini kabul ettiği, ilişkinin bir parçası olarak; partnerlerin birlikte vakit harcadıkları ilişkilerdir. Partnerlerin yokluk durumunda birbirlerini özlemeleri, değer verdiğini hissettirmelerini, göz göze gelmeyi, iletişim halinde bulunmaktan keyif almayı ve fiziksel çekimi barındırır (Hinde, 1979). Kalkan ve Yalçın (2012)’a göre sağlıklı ve işlevsel bir romantik ilişki “aşk, bağlanma, duygusal destek, ait olma” gibi özellikleri içerir. Romantik ilişkilere dahil olma bireylerin yaşantılarını zengileştirir ve iyi olma durumuna katkıda bulunur. Romantik ilişkilerdeki bağlanma; sevgi ve aşk duygularının birlikteğiyle inşa edilir. Bireyler birbirlerine bağlanarak, karşılıklı duygusal ve psikolojik gereksinimlerini karşılamak amacıyla romantik ilişkiler kurmaktadır. Bir romantik ilişkiye başlama amacı uzun sürmesi umulan mutlu bir beraberliğe sahip olmaktır (Kırıt,2017).

Romantik ilişkilerin önemi göz önüne alındığında, ilişkilerin kalitesini etkileyen öncelikli değişkenlerden biri ilişki doyumdur. Yakın ilişkilerde bireyler sürekli ilişkilerini değerlendirme eğilimi gösterirler. Bu durum da partnerleri ve ilişki doyumunu etkilemektedir (Hinde, 1997). Sağlıklı bir romantik ilişkide partnerlerin ilişkiden doyum alması gerekir.

2.2. İlişki Doyumu

İlişki doyumu kavramına ilişkin alanyazına bakıldığında birçok farklı tanımlama mevcuttur. Çalışmalara bakıldığında ilişki doyumunun; memnuniyet, istikrar, uyum gibi kavramlarla aynı anlamlarda kullanıldığı görülür (Timm,1999; Vangelisti,2004; akt. Şimşek,2021). İlişki doyumu, romantik ilişkideki bireylerin beklentileri ile partnerinin davranışları arasındaki ilişki biçimindedir (Sabatelli, 1988). Hendrick(1988), ilişki doyumunu partnerlerin ilişki süresince birbirlerine yönelik duygu, düşünce ve davranışların bütünü olarak ele alır. Bir diğer görüşe göre ise ilişki doyumu, bireylerin içinde bulundukları romantik ilişkilerine ilişkin subjektif değerlendirmeleridir (Vaughn ve Baier, 1999). Partnerlerin içinde bulundukları ilişkiye yönelik değerlendirmeleri olumluysa doyum aldıkları, olumsuzsa doyum almadığı anlamına gelir. İlişkiden doyum almak partnerlerin iyilik hallerine katkıda bulunur (Hendrick, Hendrick ve Adler, 1988).

Partnerler arasındaki ilişkinin sağlıklı bir biçimde sürdürülmesinde romantik ilişkiden aldıkları doyum etkilidir. Tamamiyle kişilerarası ilişkilerin problemsiz olduğunun

düşünülmemesi gerekir. Yakın ilişkileri de içine alan kişilerarası ilişkilerinin birçoğunda anlaşmazlıklar ve problemler yaşanabilir. Bu açıdan bakıldığında romantik ilişkilerde de problemlere rastlanılabilir. Romantik ilişki içerisinde yaşanan problemler partnerlerin romantik ilişkiden aldığı doyumunu olumsuz yönde etkileyebilir (Çırakoğlu ve Tezer, 2010). İlişki doyumunu birçok kuramda ele alınmıştır.

2.2.1. Karşılıklı Bağımlılık Kuramı

Thibaut ve Kelley (1959) tarafından oluşturulmuştur. İlişki doyumunun kuramsal temeli ortaya konmuştur. Bireylerin kendilerine haz veren ilişkilere yaklaşırken kendisine haz vermeyen ilişkilerden kaçınması temeline dayanır. Kuram romantik ilişkide partnerler arasındaki etkileşime odaklanır. Bu etkileşimle partnerler birbirlerinin davranışları üzerinde olumlu etkiye sahiptir. Etkileşimler, partnerlerin sadece şu anki davranışlarına değil aynı zamanda ilerideki davranışlarının belirlenmesinde etkilidir. Kuramda etkileşimlerin ödülleri ve bedelleri olduğu belirtilir. Partnerlerin ilişkiye yönelik memnuniyet ve doyumları ödül ilişki için gösterilen çaba, kaygı ve çatışma bedel olarak ifade edilir (Rusbult ve Buunk, 1993).

Kuramda ilişki doyumunu karşılaştırma düzeyi ile seçenekler arası karşılaştırma düzeyi olarak adlandırılan ölçütlerle değerlendirilir. Karşılaştırma düzeyi, partnerlerin romantik ilişkilerine yönelik gözlemleriyle ve yaşantılarıyla oluşur. İlişkiden alınan doyum ya da doyumsuzluğu değerlendirmede kullanılan standarttır. Karşılaştırma düzeyini ilişkideki ödüller ve bedeller belirler. Partnerlerin içinde bulundukları ilişkiden elde ettiği ödüller standartın üzerinde ise ilişkiden doyum aldıkları söylenebilir. Standartın altında ise ilişkiden doyum almadıkları biçiminde değerlendirilebilir. Seçenekler arası karşılaştırma düzeyi ise romantik ilişkideki partnerlerin şu anki ilişkilerinden aldıkları doyum ile farklı bir ilişki yaşadıklarında o ilişkiden elde edecekleri doyumlarına ilişkin olası düşüncelerinin karşılaştırılmasıdır. Bu ölçütler partnerlerin ilişkilerini sürdürüp sürdürmeyeceğine karar vermelerini değerlendirmelerini sağlar (Thibaut ve Kelley, 1959).

2.2.2. Yatırım Modeli

Thibaut ve Kelley'in (1959) geliştirmiş oldukları Karşılıklı Bağımlılık Kuramına dayanır. Rusbult'a (1988) göre romantik ilişkide bağlanımı belirleyen üç etmen bulunur. Bunlar; ilişki doyumunu, seçeneklerin niteliğini değerlendirme ve ilişki yatırımdır.

Kuramda ilişkiden alınan doyumun belirlenmesinde karşılaştırma düzeyi ölçüt olarak alınır. Karşılaştırma düzeyinin belirlenmesinde partnerlerin romantik ilişkilerinden ve önceki romantik ilişkilerinden romantik ilişkinin devam edip etmeyeceğinin belirlenmesinde ise seçenekler arası karşılaştırma düzeyi ölçüt olarak kullanılır.

Rusbult'a (1988) göre romantik ilişki bağlanımını belirleyen üç etmen bulunur. Bu faktörler; ilişki doyumu, seçeneklerin niteliğini değerlendirme ve ilişki yatırımdır. Seçeneklerin niteliğini değerlendirme arkadaşlarla, aileyle vakit geçirmek yalnız olmak ya da başka bir ilişki gibi mevcut ilişki dışındaki seçenekleri, ilişki yatırımı ise ilişki için harcanan zaman, ortak arkadaşlar, hediyeler, kendini açmak, ortak yatırımlar v.b. ifade etmektedir. Yatırım modeline göre doyum ise, hem karşılaştırma düzeyine göre hem de bireyin bedel ve ödüle yönelik beklenti düzeylerine göre belirlenmektedir. İlişkideki ödüllerin bedellerden fazla olduğu durumlarda doyum artmaktadır (Rusbult, 1980).

2.2.3. Bağlanma Kuramı

Bağlanma kuramı, bebeklik ve çocukluk dönemine odaklanır. Bu dönemde kurulan yakın ilişkileri ve bu ilişkilerin ileri dönemde yaşanan ilişkilere etkilerini tanımlamak için geliştirilmiştir (Bowlby, 2012; Uluç ve Öktem, 2009). Bağlanma, çocuk ve ona bakım veren kişi arasında oluşan güçlü, sosyal, duygusal ve etkileşimli bir süreçtir (Gander ve Gardiner, 2001).

Kurama göre romantik ilişkiler de bir bağlanma sürecidir. İlişki doyumu, ilişkide duygusal ve fiziksel gereksinimlerin giderilmesine bağlıdır. İlişkiden doyum alınabilmesi için bağ kurulan kişinin gereksinimlerini karşılayabileceğine ilişkin güven duyması gerekir (Hazan ve Shaver, 1987).

Yapılan çalışmalardan yola çıkan araştırmacılar çocuk ile bakım veren arasında üç farklı bağlanma stili tanımlar (Ainsworth, Blehar, Waters ve Wall, 1978; Seider, 2008; Yağmurlu ve Kodalak, 2010). Bu bağlanma stilleri; güvenli bağlanma, kaygılı/kararsız bağlanma, güvensiz/kaçınmacı bağlanmadır (Yağmurlu ve Kodalak, 2010). Güvenli bağlanma stilini benimseyen bireyler, romantik ilişkiye rahatlıkla başlar ve partnerlerine güvenirlir. Bu bireyler yakın ilişkileri konusunda ilişkilerine yönelik doyumlarının daha yüksek olduğu ve ilişkilerinin devamlılığının daha fazla olduğu söylenebilir (Hazan, Shaver ve Brandsaw, 1988). Kaçınmacı bağlanma stiline sahip bireyler ise, ayrılma kavramından çok fazla endişe hissederler. Kendilerini korumak adına yakın ilişkiler konusunda mesafeli davranırlar (Hazan ve Shaver, 1994). Ayrılık yaşanması durumlarında incinme duygusunu

yaşamak istemediklerinden dolayı partnerlerine yaklaşımdan korkarlar. Kendilerine sevgiyle yaklaşan bireylere karşı şüpheyile yaklaşırlar. Kaygılı-kararsız bağlanma stilini benimseyen bireyler ise partnerlerinin sevgisinden sürekli kuşku duyarak sevgilerini test ederler. Bu nedenle romantik partnerlerinden sürekli ilgi görmek isterler, isteklerde bulunurlar (Burger, 2006).

2.2.4. Seçim Kuramı

William Glasser tarafından geliştirilmiştir. Kurama göre bireylerin birçoğu benzer problemlere sahiptirler. Bireylerin yaşadıkları problemlerin çoğunluğu tatmin edici ve başarılı ilişkiler geliştirememesinden kaynaklanır (Corey, 2015). Kuramın temeli bireylerin yaşamlarında ihtiyaç duyduğu insan ilişkilerinde etkili seçim yapabilmeyi öğretmeye dayanır. Bireyler yaptıkları seçimlerin sorumluluklarını alabilmelidir.

Seçim kuramı, bireylerin yaşantıları sürecisinde onları yönlendiren beş temel gereksinime vurgu yapar. Bunlar; hayatta kalma, sevgi ve ait olma, güç, özgürlük ve eğlencedir. Glasser (2001)'e göre sevgi ve ait olma en temel gereksinimdir. Kuram bireylerin sosyal varlıklar olmasından dolayı hem sevgi görmeleri hem de göstermeleri gerekliliği üzerine kuruludur. Bu gereksinimler giderildikçe doyum ve mutluluk ortaya çıkar. Gereksinimler giderilmedikçe ise uyumsuzluk oluşur (Akpınar ve Öz, 2013).

2.2.5. Psikanalitik Kuram

Sigmund Freud tarafından geliştirilen kuramda kişilik id, ego ve süperegoda oluşan bir yapı içinde ele alınır. İd, kişiliğin ilkel yönüdür ve haz ilkesine bağlı olarak çalışır. Ego; kişiliğin gerçekçi yönüdür ve id ile süpereo arasında denge kurar. Süpereo ise kişiliğin ahlaki yönünü oluşturur. Bireyin yapılan davranışlarının topluma uygun olup olmadığını kontrol eder. Psikanalitik kuramda bireylerin haza yaklaşma ve acıdan uzaklaşma eğiliminde olduklarını savunulur. Bu bağlamda ilişki doyumunu deneyimleyen bireyler, romantik ilişkilere yaklaşma; ilişki doyumunu deneyimleyemeyen bireyleri ise romantik ilişkilerden uzaklaşma eğilimindedir(Ogan, 2021).

Psikanalitik yaklaşımın temsilcilerinden bir diğeri Sullivan'dır. Kişiliği kişiler arası ilişkilerin bir parçası olarak tanımlar. Sağlıklı ruh hali durumunun bu ilişkilerden alınan doyumla ilgili olacağını ifade eder (Sullivan,1953). Kişiler arası ilişkilerin kaynağını kişinin geçmiş yaşantılarını temel alarak oluşturulan şemalar oluşturur. Bireyler, romantik ilişkilerinde de bu şemalardan hareketle akılcı olmayan inançlar geliştirebilirler

(Beştav,2007). Bu inançların etkilerinin ilişkide görülmesi ilişkiden alınan doyumu etkilemektedir (Saraç, 2013).

2.2.6. İlişki Doyumu İle İlgili Araştırmalar

Alanyazına bakıldığında ilişki doyumu birçok farklı değişkenle birlikte ele alınmıştır.

2.2.6.1. İlişki Doyumuna Yönelik Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Erdem (2022), çalışmasında benlik saygısı ve ilişki doyumu arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmaya 356 yetişkin kadın birey katılmıştır. Sonuca göre; benlik saygısı ile ilişki doyumu arasında anlamlı yönde bir ilişki saptanmıştır. İlişkinin yönü pozitifdir.

Yapılan araştırmada sosyal medya kullanım alışkanlıkları ile ilişki doyumu arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmaya üniversite öğrencisi 387 kişi katılım göstermiştir. Sonuca bakıldığında; ilişki doyumunun cinsiyet ve ilişki süresi değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık görülmemiştir (Ekinci,2022).

Kolay (2021)'in gerçekleştirdiği tez çalışmasında üniversite öğrencilerinin demografik değişkenleriyle ilişki doyumları farklılaşma olup olmadığını incelemiştir. Araştırmaya 228 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; romantik ilişki doyumlarının yaş, sınıf düzeyi, ailenin ilişkiye yaklaşımı ve görüşme sıklığı gibi demografik değişkenlere göre anlamlı farklılaştığı belirlenmiştir. Öğrencilerin ilişki doyumlarıyla öz yeterlik düzeyleri arasında anlamlı ilişki saptanmıştır. İlişkinin yönü pozitifdir.

Soner (2020), araştırmasında eş seçme stratejileri ve ilişki doyumu arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmaya 866 üniversite öğrencisi katılım göstermiştir. Sonuca bakıldığında; ilişki doyumunun yaş ve bölüme göre anlamlı bir fark oluşturmadığı belirlenmiştir.

Sarı ve Korkut Owen (2016)'nın çalışmasında romantik ilişkilerle akılcı olmayan inançların ve bağlanma boyutlarının ilişki doyumunu yordayıcı rolünü araştırmışlardır. Araştırmaya 434 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın sonucuna bakıldığında aşırı beklentiler ve farklı düşünmek boyutları ilişki doyumunun olumlu yordamıştır. Cinsiyet farklılıkları boyutu ilişki doyumunu olumsuz yordadığı saptanmıştır.

Ulutaş (2018), yüksek lisans tez çalışmasında üniversite öğrencilerinin romantik ilişkiden aldıkları doyum ile kişilik özellikleri ve benlik saygısı arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Çalışmaya 470 üniversite öğrencisi katılmıştır. Çalışmada ilişki doyumu düzeyi

ile görüşme sıklığı algısı arasında anlamlı düzeyde bir ilişki saptanmıştır. İlişki doyumu düzeyi demografik değişkenlere göre anlamlı bir farklılaşma göstermemiştir.

Soğancı(2017), romantik ilişkisi olan 200 yetişkin ile araştırma yapmıştır. Bağlanma stillerinin ilişki doyumu üzerindeki etkisini incelemiştir. Araştırmanın sonucunda; bağlanma stilleri ve ilişki doyumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Satıcı ve Deniz (2018)'in gerçekleştirmiş oldukları çalışmada 67 meta-analiz çalışması incelenmiştir. Çalışma sonucuna göre ilişki doyumunun cinsiyete göre anlamlı farklılaşmadığı saptanmıştır.

Beştav (2007), romantik ilişki doyumu ile birçok değişken arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmaya 322'si kız 264'ü erkek, toplam 586 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırma sonucunda; ilişkiden sağlanan doyuma göre cinsiyete ve doğup yaşanılan yerleşim birimine bağlı anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

2.2.6.2. İlişki Doyumuna Yönelik Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Romantik ilişkilerde doyum, ilişkiyi sürdürme ve öz yeterlik arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışma sonucunda öz yeterlilik inancının ilişkide doyumu ve ilişkiyi sürdürme eğilimini olumlu etkilediğini ve eşinin yetkin ya da yetenekli olduğunu düşünen kişinin ilişkisinden daha fazla doyum aldığını tespit edilmiştir (Weiser ve Weiger, 2016).

Romantik ilişki doyumunun cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığına yönelik yapılan bir çalışmada düşük düzeyde farklılaşmalar olduğunu ve kadınlarda ilişki doyumunun daha düşük olduğunu saptanmıştır (Jackson, Miller, Oka ve Henry, 2014).

Üniversite öğrencilerinde mükemmeliyetçilik ve ilişki doyumu ile ilgili yapılmış çalışmada 58 öğrenci çiftle ikili ilişkilerdeki mükemmeliyetçiliğin, ilişki doyumu ve uzun vadeli bağlılık üzerindeki etkileri araştırılmıştır. Araştırma sonucuna göre, ikili ilişkilerinde mükemmeliyetçi olan bireylerin partnerlerine baskı yaptığını, bu duruma bağlı olarak da uzun dönemli bağlılığın ve ilişki doyumunun olumsuz yönde etkilendiği sonucuna ulaşmıştır (Stoeber, 2012).

Hendrick ve Hendrick (1995), gerçekleştirmiş çalışmada cinsiyet ve ilişki doyumları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını araştırmışlardır. Araştırma sonucuna göre; bir farklılığa rastlamamışlardır.

2.3. Romantik İlişkilerde Öz Yeterlik

Öz yeterlik kavramı ilk kez Bandura tarafından ele alınmıştır. Öz yeterlik, bireylerin yaşantılarında karşılaştıkları durumlara ilişkin kendi kapasitelerine yönelik inançlarıdır (Bandura, 1982). Bireylerin karşılaştıkları durumlarla baş edip edemeyeceklerine olan inançları içerir. Öz yeterlik, kendi yeteneklerimize dair geliştığımız inançlara bağlıdır. Bireyler davranışlarını şekillendirirken bu inançları dikkate alırlar. Bireyler potansiyallerinin üzerinde olduğunu düşündüğü faaliyetlere ilişkin kaçınma davranışı sergilerken, yapabileceklerine dair inançları olan faaliyetleri gerçekleştirmeye eğilimlidir (Yazgan İnanç ve Yerlikaya, 2016).

Öz yeterlik inancı yüksek olan bireyler karşılarına çıkan zorluklarla daha kolay baş edebilirler. Bu bireyler kendilerine güvenir, problemler karşısında yılmaz, çaba harcar ve sabır gösterirler. Beceri ve kapasitelerine inanan bireyler, güç durumları “baş edilebilir” olarak anlamlandırır (Bandura, 1994).

Düşük öz yeterlik inancına sahip bireyler; karşılarına çıkan herhangi zorlukta kolayca pes ederler. Bu bireylerin kendilerine olan güvenleri zayıftır, başarısızlık yaşamaları halinde tedirginlik duyar ve sonucunda da mutsuzluk duygusu yaşarlar (Korkmaz, 2002). Öz yeterlik inancı düşük olan bireyler yaşantılarında değişimlere kapalıdır. Verilen sorumlulukları yerine getirirken gerginlik ve stres yaşarlar (Keskin ve Orgun, 2006).

Öz yeterlik 4 kaynağı temel alır. Bunlar;

1. Tamamlanmış başarılı performanslar, bireylerin yaşamlarının ilk dönemlerinde karşılaştığı zorluklara karşın elde ettiği başarılar öz yeterlik inançlarının oluşmasında oldukça önemlidir. Geçmiş başarılı yaşantılar bireylerin öz yeterliklerini artırır. Bireyler tekrar başarıya ulaşmak için çabalar. Karşılaşılan başarısızlıklar ise öz yeterliklerini düşürür. Kazanılan başarılı yaşantılara ulaşma derecesi ne kadar zorsa öz yeterlik o kadar artar.
2. Dolaylı yaşantılar, diğer bireylerin başarılarına tanık olmaları kendilerinin de çaba göstererek başarıya ulaşabileceklerine olan inançlarını artırır. Gözlemlenen başarılar sıklıkla bireyin kendi özelliklerine benzer kimselerdir. Başarısızla tanık olmak bireyin öz yeterlik inancının olumsuz yönde etkilenmesine sebep olabilir. Dolaylı yaşantılar yoluyla oluşan öz yeterlik inancı, bireylerin kendi başarılı geçmiş yaşantılarıyla oluşan öz yeterlik inançlarına göre daha az etkilidir.

3. Sosyal ikna, bireylerin öz yeterlik inançlarını etkileyen bir diğer unsur da diğerlerinden alınan geri bildirimlerdir. Bireylerin başarı durumlarına ilişkin diğerleri tarafından cesaretlendirici söylemler öz yeterlik inançları üzerinde olumlu, engelleyici söylemler ise bireylerin öz yeterlik inançları üzerinde olumsuz etki bırakırlar. Etkisi bireylerin kendi başarılı yaşantılarıyla elde edilen öz yeterlik inancı kadar güçlü değildir. Çevreden gelen destekleyici söylemler gerçekçi olmalıdır aksi halde birey gerçekçi olmayan bir öz yeterlik inancı geliştirir ve başarısızlık yaşanması halinde öz yeterlik inancını kaybeder.
4. Fizyolojik ve psikolojik belirtiler, bireylerin yaşadıkları kaygı, sinir, stres gibi durumlar da öz yeterlik inancının oluşmasında etkilidir. Yoğun kaygı, stres hali bireylerin yapabileceklerinin altında performans sergilemelerine sebep olurken, bu durum uyarılmışlık seviyesini artırır. Kaygı ve stresin bedende oluşturduğu tepkilerinden dolayı birey bu durumu yetersizlik belirtisi olarak değerlendirebilir.

Öz yeterlik kavramı bireylerin yalnızca sabit bir alanına yönelik değildir. Bireylerin yaşamlarında çeşitli alanlara yönelik öz yeterlik inançları olabilir. Bu alanlardan biri de romantik ilişkilerdir.

Öz yeterlik kavramı, romantik ilişkiler alanında da sıklıkla ele alınan konulardan bir tanesidir. Yakın ilişkilerde öz yeterlik kavramı, açık iletişim kurmak, destek vermek, ilişkiyi beslemek, öfke ve acı veren duyguları kontrol etme davranışlarıyla ilgili bireyin kendine olan güveni olarak ifade edilmektedir (Lopez, Morúa ve Rice, 2007)

Romantik ilişkilerde öz yeterlik, bireylerin ilişki içerisinde oluşan ve gelişen ilişki kurma yetenekleriyle ilgili öz algılarını yansıtmının yanı sıra bu öz değerlendirme özel bir kişiden ve ilişkilerden bağımsız olarak da ele alınabilmektedir (Riggio, Weiser, Valenzuela, Lui, Montes ve Heurer, 2013).

Yapılan araştırmalara bakıldığında romantik ilişkilerde öz yeterlik ile ilişkiden alınan doyum arasında kuvvetli bir ilişki olduğu görülmektedir (Riggio ve diğerleri, 2013).

Bireylerin romantik ilişkide karşılaştıkları sorunları, çatışmaları etkili bir şekilde çözüme kavuşturabilme kabiliyetleri öz yeterlik inancından kaynaklanır. Bu bireyler ilişki içerisinde karşılaştıkları sorunlarla etkili bir şekilde başa çıkmada daha fazla çaba harcarlar ve hemen yılmazlar (Riggio ve diğerleri, 2013).

2.3.4. Romantik İlişkilerde Öz Yeterlikle İlgili Çalışmalar

2.3.4.1. Romantik İlişkilerde Öz Yeterlik İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Ogan (2021)'in çalışmasında üniversite öğrencilerinin ilişkileri sürdürme stratejilerinin, bağlanma stilleri, romantik ilişki doyumu ve romantik ilişkilerde öz yeterlik ile arasındaki ilişkileri incelemiştir. Çalışmaya toplam 406 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre; ilişki sürdürme stratejilerinin, sosyal ağların ve görevlerin paylaşımının, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği; pozitifliğin, açıklığın, güvencelerin, bağlanma stillerinin, romantik ilişkilerde doyumun ve romantik ilişkilerde öz yeterliğin, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Aydemir (2021), 18-24 yaş aralığında bulunan 257 kişi ile araştırmasını gerçekleştirmiştir. Araştırmasında; romantik ilişkilere yönelik akılcı olmayan inançların ve öz yeterliğin psikolojik iyi oluş üzerindeki etkisini incelemiştir. Sonuçlara bakıldığında; romantik öz yeterliği yüksek olanların psikolojik iyi oluşlarının da yüksek olduğu belirlenmiştir. Romantik ilişkilere yönelik öz yeterliğin cinsiyete ve gelir durumuna göre farklılaşma gösterdiği saptanmıştır.

Gündüz ve Karataş (2020)'in gerçekleştirmiş oldukları çalışmalarında ilişki doyumu, ilişkisel benlik değişimi ve romantik ilişkilerde öz yeterlik arasındaki ilişkileri incelemişlerdir. Çalışmaya 352 birey katılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre; ilişki doyumu ile romantik ilişkilerde öz yeterlik arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. İlişkinin yönü pozitifdir.

Öz Soysal, Uz Baş ve Aysan(2019)'ın gerçekleştirmiş oldukları Romantik İlişkilerde Öz Yeterlik Ölçeği'ni (RIÖYÖ) Türk kültürüne uyarlama çalışmasına 243 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre; “Romantik İlişkilerde Öz Yeterlik Ölçeği”nin iki faktörlü yapısı doğrulanmıştır. “Romantik İlişkilerde Öz Yeterlik Ölçeği”nin geçerli ve güvenilir ölçme aracı olduğu saptanmıştır.

2.3.4.1. Romantik İlişkilerde Öz Yeterlik İle İlgili Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Bible (2016) üniversite öğrencilerinde bağlanma ile romantik ilişkilerde öz yeterlik ve evlenme niyeti arasındaki ilişkileri incelemiştir. Çalışmaya 38 öğrenci katılmıştır. Araştırma sonuçları göre; bağlanma davranışının, romantik ilişki öz yeterlik düzeyi veya evlilik niyeti ile ilişkili olmadığı gözlemlenmektedir.

Weiser ve Weigel (2016) ilişki sürdürme davranışının, romantik ilişkilerde öz yeterlik ve ilişkiden alınan doyum arasındaki ilişkiye aracılık edip etmediğini incelemiştir. Araştırmaya 187 birey katılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, ilişkiyi sürdürme davranışlarının, romantik ilişkilerde öz yeterlik ve ilişki doyumu arasındaki ilişkiye aracılık ettiği görülmektedir. Ayrıca çalışmada, romantik ilişkilerde öz yeterliğin ve ilişki doyumunun, ilişki sürdürme davranışları üzerinde doğrudan bir etki sahibi olduğu gözlemlenmektedir.

Lopez ve diğerleri (2007)'nin 608 üniversite öğrencisi ile gerçekleştirdikleri çalışmada, ilişki öz yeterlik inançlarının faktör yapısı, kararlılığı ve yordayıcı geçerliliği incelenmiştir. Sonuçlara bakıldığında, kadınların erkeklere göre daha fazla karşılıklılık düzeyine sahip oldukları; erkeklerin kadınlara oranla daha yüksek duygusal kontrol düzeyine sahip oldukları; farklılaşma düzeylerinin ise cinsiyete göre farklılaşmadığı gözlemlenmektedir. Ayrıca çalışmada, ilişki öz yeterlik inançlarının, ilişki doyumunu olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir.

Primestri ve Fardana (2020), araştırmalarında partnerlerin romantik ilişki öz yeterlik düzeyleri ile evlilik doyumları arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırmaya 134 birey katılmıştır. Sonuçlara bakıldığında; romantik ilişkilerde öz yeterlikle evlilikten alınan doyum arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. İlişkinin yönü pozitifdir.

2.4. Romantik Kıskançlık

Romantik ilişkilere zarar verebilen ve ilişki için bir problem haline gelebilen ilişki doyumunu etkileyen romantik kıskançlık kavramı, birçok araştırmacı tarafından benzer şekilde tanımlanmıştır.

Pines(1998)'a göre romantik kıskançlık, değer atfedilen romantik ilişkide problemlere yol açan ve romantik ilişkinin sonlanmasına sebep oluşturacak bir tehdidin hissedilmesi sonucunda oluşan kompleks bir tepkidir. Romantik kıskançlık, hem iç hem de dış bileşenlerden oluşan kompleks bir tepkidir. Kıskançlığın iç bileşenini kişinin genellikle diğerleri tarafından fark edilmeyen duyguları, düşünceleri ve fiziksel belirtileri içerir. Bu duygular tedirginlik, üzüntü, öfke, aşağılanma gibi duygulardır. Düşünceler arasında ise alınma, suçu kendinde bulma, ilişkiyi tehdit eden rakiple kıyaslama yapma olarak ele alınabilir. Kıskançlıkla birlikte görülen fiziksel belirtiler ise uyku problemleri, nefes alıp vermede yaşanan sorunlar, mide sorunları, ellerin terlemesi ve titremesi gibi birçok farklı belirti mevcuttur. Kıskançlığın dışsal bileşeni diğerleri tarafından fark edilebilir davranışlarla

kendini gösterir. Bunlar problem üzerine konuşmak, ayrılmak, kavga etmek, ses yükseltmek, görmezden gelmek gibi birçok farklı davranış olabilmektedir. Kişinin içsel bileşenler üzerinde hakimiyeti ya da onları değiştirme gücü dışsal bileşenlere göre daha azdır.

Bireylerin, romantik partnerleriyle gerçek ya da tasvir edilen kişi ile var olan ya da gerçekleşme olasılığı barındıran bir ilişki nedeniyle ilişkiye ve kişinin kendilik değerine yönelik bir problem ile birlikte ortaya çıkan kompleks düşünce, davranış ve duygulardır (White,1981).

Bir diğer tanımlamaya göre ise ilişkinin sürekliliğine yönelik tehditin algılanmasıyla kendini gösteren bir tepkidir (Taylor, Peplau ve Sears, 2007). Romantik ilişkiye ve partnere zarar veren üçüncü bir kişinin ilişkiye yönelik algıladığı tehditler sonucu ortaya çıkan duygudur. (Martínez-León,Peña, Salaza, García ve Sierra,2017). Romantik kıskançlık bu tanımlamalarla birlikte birçok kuramda da ele alınmıştır. Bu kuramlar aşağıda sunulmaktadır.

2.4.1. Evrim Kuramı

Evrin kuramı insan gelişimini insanlığın var olduğu günden itibaren ele alan bir kuramdır. Kurama göre kıskançlık, insanların var olduğu ilk günden günümüze kadar varlığını sürdüren fonksiyonel, olağan ve kompleks bir olgudur (Harvey, Sprecher ve Wenzel, 2007;akt. Demirtaş Madran,2008). Kıskançlık, insan neslinin devamını sağlamak amacıyla tehdit oluşturan durumlara karşı bireyin kendi soyunun devamlılığını sağlamaya yönelik olarak gösterdiği tepkilerdir (Lucas, 2007).

2.4.2. Psikanalitik Yaklaşım

Psikanalitik yaklaşım bireyin davranışlarını kökenini ve kişilik gelişimini çocukluk deneyimlerine yaslarmaktadır (Yazgan İnanç ve Yerlikaya, 2016). Psikanalitik Kuram'ın en önemli temsilcilerinden bir olan Freud(1922)'a göre kıskançlık çocukluk deneyimlerinden kaynaklanmaktadır. Bu durum yetişkinlik dönemi ilişkilerini etkilemektedir (akt.,Pines,2003)

Freud(1922), romantik kıskançlığı çocukluk döneminde anneye duyulan aşk ile beraber ortaya çıkan rekabet duygusundan kaynaklanan Ödipal çatışmanın tekrarı olduğuna dayandırır. Çocuk yetişkin olduğunda içerisinde bulunduğu romantik ilişki için üçüncü bir kişiyi tehdit olarak algıladığında geçmiş yaşantıları tekrar gün yüzüne çıkar.

2.4.3. Bağlanma Kuramı

Bağlanma Kuramı'na göre bireylerin bebeklik dönemlerindeki bebeğe bakım veren kişi ya da anne babasıyla olan ilişkileri gelecek yaşantısındaki yakın ilişkilerini de etkilemektedir (Bowlby, 2012).

Yapılan çalışmalardan yola çıkan araştırmacılar çocuk ile anne-baba arasında üç farklı bağlanma stili tanımlamaktadırlar (Ainsworth ve diğerleri, 1978; Yağmurlu ve Kodalak, 2010). Bu bağlanma stillerinden ilki güvenli bağlanmadır. Annesi yanında değilken huysuzlanan, annesi geri dönünce sakinleşip normale dönen çocuklar güvenli bağlanma stiline sahiptirler. Güvenli bağlanan çocuklar çevresine karşı iyimser, iletişime açık ve ılımlı bireylerdir (Çakır, 2008; Hazan ve Shaver, 1998; Akbağ ve Erden İmamoğlu, 2010). İkinci bağlanma stili kaygılı/kararsız bağlanmadır. Kaygılı/kararsız bağlanan çocuklar anne yokluğunda aşırı tepki sergiler, anne döndüğünde ise güvenli bağlananların aksine kolayca sakinleşmezler. Bu çocukların en temel özellikleri ne istediğini bilmeyen ve özgüvensiz bireyler olmalarıdır. Kaygılı/kararsız bağlanan çocuklar yakın ilişkiler kurmak isterler ancak olumsuz bir sonuçtan korkarlar (Cassidy ve Berlin, 1994; Hazan ve Shaver, 1998). Son bağlanma stili ise güvensiz/kaçıncı bağlanmadır. Güvensiz bağlanan çocuklar kendilerine yetebilme özelliğine sahiptirler. Bu çocuklar kendilerini değersiz hissederler ve duygusal bağ kurmakta zorluk çekerler bunun nedeni olarak da diğerlerine karşı güven problemi yaşarlar (Hazan ve Shaver, 1998; Yağmurlu ve Kodalak, 2010).

Romantik kıskançlığın temelinde bireyin sevgi duyduğu kişiyi yitirmeye ve ondan uzaklaşmaya yönelik tepkileri bulunur. Romantik ilişkinin yitirilmesine, üçüncü bir kişinin varlığına ilişkin ilişkiyi tehdit eden unsurların olması bireyin kaygı yaşamasına sebep olmaktadır. Bundan dolayı güvenli bağlanma stiline sahip olan bireylerin daha az kaygı yaşadıkları görülmektedir. Güvensiz bağlanmada ise kıskançlık duygusunun daha yoğun olduğu söylenebilir. Hazan ve Shaver (1987) yaptıkları araştırmalarında kişilerin kendilerine olan güvensizlikleri içinde bulundukları romantik ilişkileri de etkilemektedir. Kaygılı/kararsız bağlanma stiline sahip bireylerin farklı bağlanma stilleri benimseyen bireylere göre daha fazla kıskançlık yaşadıkları söylenmektedir.

2.4.5. Romantik Kıskançlığın Boyutları

Romantik kıskançlık, birçok araştırmacı tarafından tek yönlü bir tepki olarak değil kompleks bir tepki olarak ele alınır (Pines, 1998; White, 1981; Guerrero, 1998). Romantik

kıskançlık içerisinde duygusal, bilişsel ve davranışsal boyutları olan çok yönlü bir kavramdır.

Duygusal kıskançlık, tek bir duygudan ibaret değildir birçok farklı duyguyu da içinde bulundurur. Kıskançlığın temelinde üç farklı öge bulunur. Bunlar; romantik partneri yitirmeye dönük oluşan korku, romantik partnere duyulan sevgi, romantik ilişki içerisinde bulunduğu negatif durumlara karşı hissedilen keder ve öfkedir (Ben-Ze'ev, 2013). Pfeiffer ve Wong (1989)'a göre ise romantik ilişki içerisinde kıskançlık korku, öfke, güvensizlik, mutsuzluk benzeri duygularla kendini gösterir.

Romantik kıskançlığın bilişsel boyutu, romantik partnerin bağlılığına yönelik kaygılar ve kuşkular ile ilgilidir. Bireyin kuşku duyması için gerçek bir kişi olmasına gerek duymaksızın bireyin zihninde tasvir ettiği herhangi bir tehdite karşı da kıskançlık duyabilir (Pfeiffer ve Wong, 1989).

Romantik kıskançlığın davranışsal boyutu ise kıskançlık duygusuyla birlikte görülen davranış tepkilerini ifade eder. Birey kıskançlıkla ilgili duygularını ortaya koyabilmek adına ilişkiden kaçınma ve sevgiyi ifade etme gibi davranışlar sergilemektedir (Guerrero, Trost ve Yoshimura, 2005). Pfeiffer ve Wong (1989) ise kıskançlık durumuna ait bireyin davranışları araştırma stratejileri ve koruma stratejileri olmak üzere ikiye ayırmaktadır. Bunlardan araştırma stratejilerinde partnere sorular yöneltme, partneri denetleme, partnerin sadakatini irdeleme gibi davranışlar bulunmaktadır. Korumacı stratejilerinde ise partner ile olası rakip arasındaki yakınlığı engellemeye ilişkin davranışlar yer almaktadır.

2.4.5. Romantik Kıskançlıkla İlgili Çalışmalar

2.4.6.1. Romantik Kıskançlık İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Okcuoğlu(2021)'nın bireylerin romantik kıskançlık düzeyleri, bağlanma stilleri ile benlik saygısı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmaya 100 kişi katılmıştır. Araştırmanın sonucuna bakıldığında aştırma sonucunda demografik değişkenler ile romantik kıskançlık ve benlik saygısı arasında anlamlı farklılık bulunmazken; bağlanma stilleri ile demografik değişkenler arasında anlamlı farklılık bulunmuştur.

Barutçu Yıldırım, Aydın ve Sancak Aydın (2021), 284 üniversite öğrenci ile çalışmayı gerçekleştirmişlerdir. Değişkenlerin romantik ilişki doyumunu ne derece yordadığını araştırmışlardır. Sonuca göre; ilişki süresinin ilişki doyumunu anlamlı şekilde yordamadığı saptanmıştır.

Tunç (2015), araştırmasında romantik ilişkilerde istismar ile ilişki doyumu, affetme ve kıskançlık düzeyi arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmaya 335 üniversite öğrencisi katılmıştır. Sonuca bakıldığında; kıskançlık ve durumu affetme boyutu ile istismar arasında ilişki saptanmıştır. İlişkinin yönü negatiftir.

Tortamış (2014) tarafından yapılan bir çalışmada uyumsuz şema alanları ve işlevsel olmayan ebeveynliğin romantik kıskançlık ve aldatma düzeyi ile ilişkisi incelenmiştir. Romantik kıskançlık düzeyi bu çalışmada cinsiyetlere göre farklılaşmamaktadır.

Demirtaş (2004) tarafından yapılan çalışmada yakın ilişkilerde kıskançlık ile çeşitli değişkenler arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma sonucunda, evli olmayan bireylerin evli bireyden daha kıskanç olduğu bulunmuştur. Ayrıca, evli kadınların kıskançlık düzeyi evli erkeklerden daha yüksektir. Kıskançlığın düzeyini en iyi yordayan değişkenlerin yaş ve ilişkiden alınan doyum olduğu bulunmuştur. Kıskançlık yaşayan kadınlar erkeklerden, evli olmayan bireyler ise evli olanlardan daha fazla fiziksel, duygusal ve bilişsel kıskançlık tepkileri vermektedir. Kıskançlık durumunda verilen tepkiler ilişkinin süresi, ilişkinin türü ve ilişkiden alınan doyum ile ilişkilidir.

2.4.6.1. Romantik Kıskançlık İle İlgili Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Nelson (2014), öz denetimin romantik kıskançlığa etkisini üniversite öğrencileri üzerinde araştırmıştır. Öz denetimin duruma bağlı olarak değişiklik göstermediği sonucu elde edilmiştir.

Levy ve Kelly (2010) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, bağlanma tarzları, kıskançlık ve cinsiyet arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Sonuçlara bakıldığında; çalışmada bireylerin bağlanma tarzlarının ve aldatma türlerinin kıskançlık üzerinde etkisi olduğu görülmüştür (DeSteno, D. 2010).

Hansen (1983)'in 49 evli erkek bireyle gerçekleştirdiği çalışmasında evlilik doyumu ve kıskançlık arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmanın sonuçları incelendiğinde, kıskançlık ve evlilik doyumu arasında anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Bu ilişki pozitif yönlü bir ilişkidir.

Blomquist (2014)'in 193 üniversite öğrencisi ile gerçekleştirdiği çalışmasında kıskançlığın erkek ve kadınlarda benzer şekillerde deneyimlendiği görülmektedir. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında; arkadaşlık ilişkileri içerisinde yaşanan kıskançlık ile

romantik ilişkilerde yaşanan k kıskançlık arasında birbirlerinden ayıran özelliklerin olduğu belirlenmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli / Deseni

Bu araştırma, araştırılmak istenen problemin mevcut olan durumunu ortaya koymaya yönelik olarak betimsel araştırma modelidir. Araştırmada nicel araştırma modellerinden, ‘‘ilişkisel tarama modeli’’ kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, iki ve daha çok sayıdaki değişkenin birlikte herhangi bir değişime sahip olup olmadıklarını ve herhangi bir değişim varsa da derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir (Karasar, 2009). Bu çalışmada ilişki doyumu bağımlı değişken olarak ele alınırken, öz yeterlik, romantik kıskançlık, cinsiyet, yaş, okunulan bölüm/fakülte, sınıf düzeyi, romantik ilişki durumu, romantik ilişki süresi, romantik partnerle görüşme sıklığı, kullanılan iletişim yolu, yaşamın büyük çoğunluğunun geçtiği yerleşim yeri ve kendilerini ekonomik olarak algılama durumu bağımsız değişken olarak ele alınmıştır.

3.2. Evren / Örneklem / Çalışma Grubu / Katılımcılar

Araştırma evrenini Türkiye sınırları içerisinde yaşayan üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubu uygun örneklem yöntemi ile belirlenmiştir. Uygun örneklem yöntemi olasılığa dayanmayan örneklem yöntemlerinden biri olup, araştırmacı maliyet, zaman, işgücü bakımından var olan sınırlılıklardan dolayı araştırmanın amacına uygun kişilere kolay ulaşılabilirlik gibi unsurlara dikkat ederek araştırma örneklemini belirlemektedir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2020).

3.3. Veri Toplama Süreci ve Araçları

3.3.1 Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formuyla, öğrencilerin cinsiyeti, sınıf düzeyi, şu an ki romantik ilişki durumu, ilişki süresi, romantik partnerle görüşme sıklığı, kullanılan iletişim yolu, yaşamın büyük çoğunluğunun geçtiği yerleşim yeri ve kendilerini algıladıkları ekonomik durumları gibi sosyodemografik bilgilerin toplanması amaçlanmaktadır.

3.3.2. İlişki Doyumu Ölçeği

Hendrick(1988) tarafından katılımcıların ilişki doyumlarını saptamaya yönelik geliştirilen 7 maddeden oluşan ve 7 basamaklı likert tipi “İlişki Doyumu Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeğin 4. ve 7. maddesi ters puanlanmaktadır. Ölçekten yüksek puan almak yüksek ilişki doyumunu, düşük puan ise düşük ilişki doyumu anlamına gelmektedir.

Ölçeğin Türkçe’ye uyarlama geçerlik ve güvenirlik çalışması Curun (2001) tarafından yapılmıştır. Ölçek orijinaline uygun olarak tek faktörlü bir yapıdadır. İç tutarlık kat sayısı orijinalinde olduğu gibi 0.86 çıkmıştır.

3.3.3. Romantik İlişkilerde Öz Yeterlik Ölçeği:

Riggio ve diğerleri (2011) tarafından romantik ilişkilerdeki istekleri karşılama kapasitene yönelik bireylerin eş/sevgili olarak yeteneklerine ilişkin inançlarını ölçmeye yönelik geliştirilmiştir. 12 maddeden oluşan ve 9 basamaklı likert tipi “Romantik İlişkilerde Öz Yeterlik Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçekten yüksek puan almak romantik ilişkilerde öz yeterlik düzeyinin yüksek olduğunu ifade etmektedir. Ölçeğin iç tutarlık katsayısı Cronbach alfa ile hesaplanmış ve değeri 0.89 olarak belirlenmiştir.

Ölçeğin Türkçe’ye uyarlanması, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları Öz Soysal, Uz Baş ve Aysan(2019) tarafından yapılmıştır. Uyarlama çalışması Dokuz Eylül Üniversitesi’nde Eğitim Fakültesi’nin çeşitli bölümlerine devam eden lisans 4. Sınıf öğrencileri ile pedagojik formasyon eğitimi alan 243’ü kız ve 124’ü erkek olmak üzere toplam 367 kişi ile yürütülmüştür. Ölçeğin iç tutarlık katsayısı 0,90 olarak hesaplanmıştır.

3.3.4. Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği

Kıskançlığın bilişsel, duygusal ve davranışsal boyutlarını ölçen 3 alt ölçekten oluşan Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği Pfeiffer ve Wong (1987) tarafından geliştirilmiştir. Alt ölçeklerin güvenirliği 0.80 ile 0.90 arasında değişmektedir. Ölçek 7 basamaklı likert tipinden ve 23 maddeden oluşmaktadır.

Karakurt (2001) tarafından Türk kültürüne uyarlama çalışması romantik ilişki yaşayan bireylerde yapılmıştır. Alt ölçeklerin güvenirliği 0.80 ile 0.84 arasındadır. Duygusal kıskançlık alt ölçeğinin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı .81, davranışsal kıskançlık alt ölçeğinin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı .80 ve bilişsel kıskançlık alt ölçeği için Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı .84’tür.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde, çalışma grubunun demografik özelliklerini belirlemek amaçlı SPSS 26.0 istatistiksel analiz programında değişkenlerin frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Hangi testlerin uygulanması gerektiğini belirlemek amacıyla karşılanması gereken varsayımlara bakılmıştır. Normal dağılım varsayımları incelenmiştir. Kolmogorov-Smirnov, basıklık çarpıklık değerlerinden, histogramlardan yararlanılmıştır. Bağımsız iki grup karşılaştırılırken t-testi kullanılmıştır. İki veya daha fazla grubun karşılaştırılması amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmış olup, farklılığın kaynağının tespit edilebilmesi için Post Hoc testlerinden yararlanılmıştır.

İlişki doyumu, öz yeterlik ve romantik kıskançlık değişkenlerinin arasındaki ilişkinin belirlenebilmesi amacıyla Pearson Korelasyon kat sayısı kullanılmıştır. İlişki doyumu toplam ölçek puanının öz yeterlik, romantik kıskançlık ve sosyodemografik bağımsız değişkenler tarafından yordanmasını inceleyebilmek amacıyla çoklu regresyon analizi uygulanmıştır.

3.6. Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği

İlişki doyumu ölçeği (İDÖ), Romantik ilişkilerde öz yeterlik ölçeği (RİÖYÖ) ve Çok boyutlu kıskançlık (ÇBKÖ) ve alt boyutlarının güvenirliklerini test etmek için Croanbach Alfa iç tutarlık testine tabi tutulmuştur.

Toplam ölçek puanları ile alt boyutlarına ilişkin Cronbach's Alpha değerleri ,837 ile ,932 değerleri arasında olduğu görülmüştür. Bu durum yüksek güvenirlik seviyesinde olduğunu belirtmektedir.

3.7. Araştırmacının Rolü

Araştırmacı veri toplamak amacıyla kendi hazırlamış olduğu kişisel bilgi formu ve ölçekleri gönüllük esası gözeterek bilgilendirilmiş onam formu hazırlanarak Google Form ile uygulamıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin analize hazırlanması süreci araştırmacı tarafından yapılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1.Ölçeklerin Güvenirliği İle İlgili Bulgular

İlişki doyumu, romantik ilişkilerde öz yeterlik, çok boyutlu kıskançlık ölçeği ile alt boyutlarının puanlarının güvenirliklerini test edebilmek amacıyla Croanbach's Alpha iç tutarlılık testi uygulanmıştır. Alpha değeri 0 ile 1 arasındadır. Değerin ,70 den büyük olması beklenir. İnceleme ve tanımlayıcı araştırmalarda .50 değerine kadar kabul edilir (Tutar ve Erdem, 2020).

Tablo 1

Ölçekler ve Alt Boyutlarından Alınan Puanlara İlişkin Güvenirlik Analizi

	Cronbach's Alpha
İlişki Doyumu	,881
Romantik İlişkilerde Öz Yeterlik	,837
Çok Boyutlu Kıskançlık	,865
Duygusal Kıskançlık	,847
Davranışsal Kıskançlık	,885
Bilişsel Kıskançlık	,932

Tablo 1 incelendiğinde toplam ölçek puanları ile alt boyutlarına ilişkin Cronbach's Alpha değerleri ,837 ile ,932 değerleri arasında olduğu görülmüştür. Bu durum yüksek güvenirlik seviyesinde olduğunu belirtmektedir.

4.2. Araştırma Grubunun Demografik Özelliklerine İlişkin Betimsel İstatistikler

Tablo 2

Araştırma Grubunun Demografik Özelliklerine İlişkin Betimsel İstatistikler

Değişkenler	Gruplar	N	%
Cinsiyet	Kadın	194	71,3
	Erkek	78	28,7
Yaş	18-20	59	21,7
	21-23	80	29,4
	24-26	65	23,9
	26 yaş üstü	68	25,0
Sınıf düzeyi	1.sınıf	40	14,7
	2.sınıf	49	18,0
	3.sınıf	28	10,3
	4.sınıf	46	16,1
	Lisansüstü	109	40,1
Okuduğu bölüm	Eğitim Fakültesi	61	22,4
	Tıp Fakültesi	5	1,8
	Fen Edebiyat Fakültesi	21	7,7
	Sağlık Bilimleri Fakültesi	18	6,6
	Mühendislik Fakültesi	31	11,4
	Spor Bilimleri Fakültesi	5	1,8
	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	37	13,6
	Sağlık Bilimleri Enstitüsü	11	4,0
	Fen Bilimleri Enstitüsü	4	1,5
	Sosyal Bilimler Enstitüsü	38	14,0
	Diğer	41	15,1
İlişki durumu	Flört	189	69,5
	Sözlü/Nişanlı	38	14,0
	Evli	45	16,5
İlişki süresi	0-1 yıl arası	126	46,3
	1-2 yıl arası	44	16,2
	2-3 yıl arası	36	13,2
	3-4 yıl arası	19	7,0
	4 yıl ve üzeri	47	17,3
Partnerle Görüşme Sıklığı	1	16	5,9
	2	17	6,3
	3	26	9,6
	4	47	17,3
	5	55	20,2
	6	36	13,2
	7	75	27,6
Kullanılan iletişim yolu	Yüz yüze	115	42,3
	Görüntülü Konuşma	52	19,1
	Telefonla Konuşma	42	15,4
	Mesajlaşarak	63	23,2
	Diğer	0	0
Yaşamın büyük çoğunluğunun geçtiği yerleşim yeri	Büyükşehir	146	53,7
	Şehir	88	32,4

	Kasaba/Köy	38	14,0
Kendini ekonomik olarak algılama durumu	Çok kötü	6	2,2
	Kötü	40	14,7
	Orta	134	49,3
	İyi	86	31,6
	Çok iyi	6	2,2

Tablo 1'e bakıldığında araştırma kapsamında kişilerin sosyodemografik özelliklerine ilişkin bulgular frekans analizi ile değerlendirilip yüzde frekans olarak gösterilmiştir. Araştırmaya 272 üniversite öğrencisi katılım göstermiştir. Öğrencilerin 194'ü kadın (%71,3), 78'i (%28,7) erkektir. Araştırmaya katılanların yaş gruplarına bakıldığında 18-20 yaş aralığında 59 (%21,7) kişi, 21-23 yaş aralığında 80 (%29,4) kişi, 24-26 yaş aralığında 65 (29,9) kişi ve 26 yaş üzeri 68 (%25) kişi bulunmaktadır. Katılımcıların sınıf düzeylerine bakıldığında 1.sınıf 40 (%14,7) öğrenci, 2.sınıf 49 (%18) öğrenci, 3.sınıf 28 (%10,3) öğrenci, 4.sınıf 46 (%16,1) öğrenci ve lisansüstü öğrenim gören 109 (%40,1) öğrenci vardır. Öğrencilerin okudukları fakültelere bakıldığında eğitim fakültesinde öğrenim gören 61 (%22,4), tıp fakültesinde 5 (%1,8), fen edebiyat fakültesinde 21(%7,7), sağlık bilimleri fakültesinde 18 (%6,6), mühendislik fakültesinde 31 (%11,4), spor bilimleri fakültesinde 5 (%1,8), eğitim bilimleri enstitüsünde 37(%16,6), sağlık bilimleri enstitüsünde 11(%4) ve fen bilimleri enstitüsünde 4 (%1,5) öğrenci vardır. Çalışmaya dahil olan öğrencilerin 189'u (%69,5) flörte, 38'i (%14) sözlü/nişanlı ve 45'i (%16,5) evli bireylerdir. Katılımcıların ilişki sürelerine bakıldığında; 0-1 yıl arası ilişkiye sahip 126 (%46,3) kişi, 1-2 yıl arası ilişkiye sahip 44 (%16,2) kişi, 2-3 yıl arası ilişkiye sahip 36 (&13,2), 3-4 yıl arası ilişkiye sahip 19 (%7) ve 4 yıl ve üzeri ilişkiye sahip 47(17,3) öğrenci bulunmaktadır. Partnerlerin görüşme sıklıklarına bakıldığında 33'nün (%12,2) nadiren görüştüğü, 128'nin(%47,1) orta sıklıkla görüştüğü ve 111'nin (%40,8) sıklıkla görüştüğü belirlenmiştir. Öğrencilerin romantik partnerleri ile kullanıkları iletişim yoluna bakıldığında; yüz yüze görüşen 115 (%42,3) öğrenci, görüntülü konuşarak görüşen 52 (19,1) öğrenci, telefonla konuşarak iletişim kuran 42 (%15,4) öğrenci ve mesajla iletişim halinde olan 63 (%23,2) öğrenci vardır. Katılımcılardan 146'sı (%53,7) yaşamının büyük çoğunluğunu büyükşehirde, 88'si (%32,4) şehirde ve 38'i (%14) kasaba/köyde geçirmiştir. Çalışmaya dahil olan öğrencilerin 6'sı (%2,2) kendini ekonomik olarak çok kötü algılamakta, 40'ı (%14,7) kötü algılamakta, 134'ü (%49,3) orta algılamakta, 86'sı (%31,6) iyi algılamakta ve 6'sı (%2,2) çok iyi algılamaktadır.

4.3.Ölçeklere İlişkin Betimsel Bulgular

Yapılacak analizlerin belirlenmesine ilişkin verilerin gruplar içinde normal dağılım gösterip göstermediğine Kolmogorov-Smirnov çarpıklık basıklık katsayılarına bakılarak karar verilmiştir. basıklık ve çarpıklık değerleri $\pm 2,0$ arasında olmasından dolayı normal dağılım gösterdiği kabul edilmiş ve analizler parametrik testlerle gerçekleştirilmiştir (George ve Mallery, 2010).

Tablo 3

Ölçekler ve Alt Boyutlarından Alınan Puanlara İlişkin Betimsel İstatistikler

	N	$\bar{x}$	Ss	Minimum	Maximum	Çarpıklık	Basıklık
İlişki Doyumu	272	38,83	7,37	19,00	49,00	-,573	-,527
Romantik İlişkilerde Yeterlik	272	83,32	11,36	56,00	108,00	,082	-,651
Çok Boyutlu Kıskançlık	272	80,48	22,21	40,00	161,00	,997	,916
Duygusal Kıskançlık	272	34,33	6,35	6,00	42,00	-1,115	2,305
Davranışsal Kıskançlık	272	23,13	10,71	8,00	56,00	,806	,083
Bilişsel Kıskançlık	272	18,33	18,33	8,00	56,00	1,424	1,184

4.4.Ölçekler ve Alt Boyutlardan Alınan Puanların Demografik Değişkenlere Göre Karşılaştırılması

Tablo 4

Ölçekler ve Alt Boyut Puanlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasına İlişkin T- Testi Sonuçları

Ölçekler	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Ss	T	P
İDÖ Toplam	Kadın	194	39,3420	7,25482	1,701	,09
	Erkek	78	37,6667	7,5570		
RİÖYÖ Toplam	Kadın	194	83,5285	10,83880	,332	,740
	Erkek	78	82,9872	12,63215		
ÇBKÖ Toplam	Kadın	194	79,923	21,88642	-,638	,524
	Erkek	78	81,8333	23,21577		
Duygusal Toplam	Kadın	194	38,9124	5,68587	2,123	,036*
	Erkek	78	32,8846	7,62767		
Davranışsal Toplam	Kadın	194	22,5722	10,26223	-1,362	,174
	Erkek	78	24,5256	11,72269		
Bilişsel Toplam	Kadın	194	17,7216	11,14134	-1,360	,175
	Erkek	78	19,8462	12,84076		

* $p < ,05$

Tablo 4 e göre ilişki doyumu ölçeği toplam puanları cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t(269)= 1,701$ $p>,05$). Romantik ilişkilerde öz yeterlik ölçeği toplam puanlarına bakıldığında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t(269)=,332$, $p>,05$). Çok boyutlu kıskançlık ölçeği toplam puanı cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t(269)=-,638$, $p>,05$). Duygusal kıskançlık alt boyutu toplam puanları cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t(270)=,213$, $p<,05$). Kadın üniversite öğrencilerinin duygusal kıskançlık toplam puanları ($\bar{x}=38,39$, $ss=5,68$), erkek öğrencilerin duygusal kıskançlık puanlarından ($\bar{x}=38,88$, $ss=7,25$) daha yüksektir. Davranışsal kıskançlık alt boyut toplam puanları cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t(270)=-1,362$, $p>,05$). Bilişsel kıskançlık alt boyut toplam puanları cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t(270)=-1,360$, $p>,05$).

Tablo 5

Ölçekler ve Alt Boyut Puanlarının Yaşa Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları

Ölçekler	Yaş	N	$\bar{x}$	Ss	Var. Kay.	K.T	Sd	K.O	F	P
İDÖ	18-20	59	35,47	7,91	G.A.	948,45	3	316,15	6,1	,00*
Toplam	21-23	80	39,07	6,80	G.İ.	13771,76	268	51,38	5	2,3,4>1
	24-26	65	39,61	6,97	Top.	14720,22				
	26 üstü	68	40,70	7,09						
RİÖYÖ	18-20	59	79,79	11,98	G.A.	1161,94	3	387,31	3,0	,02*
Toplam	21-23	80	82,98	10,48	G.İ.	33849,93	268	126,30	6	3,4>1
	24-26	65	85,04	10,98	Top.	35011,87				
	26 üstü	68	83,32	11,66						
ÇBKÖ	18-20	59	82,11	22,82	G.A.	358,43	3	119,47	,24	,86
Toplam	21-23	80	78,92	21,14	G.İ.	133321,50	268	497,46		
	24-26	65	80,66	23,48	Top.	133679,94				
	26 üstü	68	80,73	22,07						
				22,21						
Duygusal	18-20	59	34,57	5,95	G.A.	27,132	3	9,04	,22	,88
Toplam	21-23	80	34,00	6,03	G.İ.	10921,08	268	40,75		
	24-26	65	34,09	7,75	Top.	10948,22				
	26 üstü	68	34,73	5,63						
Davranışsal	18-20	59	23,03	10,04	G.A.	5,73	3	1,91	,01	,99
Toplam	21-23	80	23,10	10,17	G.İ.	31113,50	268	116,09		
	24-26	65	23,38	11,40	Top.	31119,23				
	26 üstü	68	23,01	11,43						
Bilişsel	18-20	59	19,86	10,26	G.A.	223,69	3	74,56	,54	,65
Toplam	21-23	80	17,32	12,11	G.İ.	36680,52	268	136,86		
	24-26	65	18,41	12,69	Top.	36904,22				
	26 üstü	68	18,10	11,37						

* $p<,05$

İDÖ: İlişki Doyumu Ölçeği

RİÖYÖ: Romantik İlişkilerde Öz Yeterlik Ölçeği

ÇBKÖ: Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği

Tablo 5'e bakıldığında İlişki Doyumu Ölçeği toplam puanları yaş gruplarına göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<,05$). Farkın hangi gruplardan kaynaklandığını saptamak amacıyla Scheffe çoklu karşılaştırma testi yapılmıştır. Sonuca göre 21-23 yaş, 24-26 yaş, 26 ve üstü yaş aralığındaki öğrencilerin 18-20 yaş aralığında bulunan öğrencilere göre ilişki doyumu puanları daha yüksektir.

Romantik İlişkilerde Öz Yeterlik Ölçeği toplam puanları yaş gruplarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir ($p<,05$). Çolu karşılaştırma testi

sonucuna göre;24-26 yaş aralığındaki öğrencilerin romantik ilişkilerde öz yeterliğe ilişkin aldıkları puanlar, 18-20 yaş aralığındaki öğrencilere göre daha yüksektir. 26 yaş ve üzeri öğrencilerin romantik ilişkilerde öz yeterliğe ilişkin puanları 18-20 yaş aralığındaki öğrencilerden daha yüksektir.

Çok Boyutu Kıskançlık Ölçeği toplam puanları ve alt boyutlarından duygusal, davranışsal ve bilişsel kıskançlık toplam puanları öğrencilerin yaş gruplarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Tablo 6

Ölçekler Puanlarının Okuduğu Fakülte/Bölüme Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları

Ölçekler										
	Fakülte/ Bölüm	N	$\bar{x}$	Ss	Var. Kay.	K.T	sd	K.O	F	P
İDÖ Toplam	Eğitim F.	61	36,81	7,90	G.A.	774,36	10	77,43	1,44	,15
	Tıp F.	5	10,46	10,49	G.İ.	13945,85	261	53,43		
	Fen Edb F.	21	7,85	7,85	Top.	14720,22	271			
	Sağlık Bil.	18	7,41	7,41						
	Mühendislik	31	6,95	6,95						
	Spor B. F.	5	5,31	5,31						
	Eğitim E	37	6,33	6,39						
	Sağ. Bil. E.	11	8,05	8,05						
	Fen Bil. E.	4	10,21	10,21						
	Sosyal B. E.	38	6,53	6,53						
	Diğer	41	7,09	7,09						
RİÖYÖ Toplam	Eğitim F.	61	83,26	11,67	G.A.	1298,03	10	129,80	1,00	,44
	Tıp F.	5	81,80	17,15	G.İ.	33713,84	261	129,17		
	Fen Edb F.	21	80,04	9,85	Top.	35011,87	271			
	Sağlık Bil.	18	80,50	14,58						
	Mühendislik	31	86,22	13,15						
	Spor B.F.	5	82,40	10,13						
	Eğitim E	37	86,64	10,13						
	Sağ. Bil. E.	11	84,09	9,27						
	Fen Bil. E.	4	85,25	11,95						
	Sosyal B. E.	38	83,39	11,75						
	Diğer	41	81,00	8,80						
ÇBKÖ Toplam	Eğitim F.	61	81,85	25,55	G.A.	5040,96	10	504,09	1,02	,42
	Tıp F.	5	57,40	10,59	G.İ.	128638,97	261	492,87		
	Fen Edb F.	21	78,90	23,50	Top.	133679,94	271			
	Sağlık Bil.	18	86,33	19,10						
	Mühendislik	31	76,87	22,44						
	Spor B.F.	5	75,00	12,68						
	Eğitim E	37	81,67	17,39						
	Sağ. Bil. E.	11	77,00	15,63						
	Fen Bil. E.	4	91,75	38,01						
	Sosyal B. E.	38	79,02	23,28						
	Diğer	41	83,02	21,36						

* $p < ,05$

Tablo 6 ya göre, İlişki doyumu ölçeği, romantik ilişkilerde öz yeterlik ölçeği, çok boyutlu kıskançlık ölçeği toplam puanları öğrencilerinin okudukları fakülte/bölüme göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($p > ,05$).

Tablo 7

Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği Alt Boyutlarının Okunulan Fakülte/Bölüme İlişkin Anova Sonuçları

	Fakülte/ Bölüm	N	$\bar{x}$	Ss.	Var. Kay	K.T.	Sd.	K.O.	F	P
Duygusal Toplam	Eğitim F.	61	32,70	7,14	G.A	653,52	10	65,35	1,65	,091
	Tıp F.	5	30,40	4,50	.	10294,69	261	39,44		
	Fen Edb F.	21	32,28	6,42	G.İ.					
	Sağlık Bil.	18	36,83	4,51	Top					
	Mühendislik	31	35,41	6,13	.					
	Spor B.F.	5	33,60	1,81						
	Eğitim E	37	35,70	5,57						
	Sağ. Bil. E.	11	35,72	4,83						
	Fen Bil. E.	4	34,00	8,75						
	Sosyal B. E.	38	33,57	6,03						
	Diğer	41	35,56	6,89						
Davranış- sal Toplam	Eğitim F.	61	24,88	11,75	G.A	1693,91	10	169,39	1,50	,138
	Tıp F.	5	13,20	3,76	.	29425,31	261	112,74		
	Fen Edb F.	21	22,90	9,07	G.İ.	31119,23				
	Sağlık Bil.	18	24,94	9,42	Top					
	Mühendislik	31	20,25	8,62	.					
	Spor B.F.	5	26,20	12,43						
	Eğitim E	37	23,81	9,55						
	Sağ. Bil. E.	11	17,54	6,40						
	Fen Bil. E.	4	31,50	15,96						
	Sosyal B. E.	38	22,68	11,62						
	Diğer	41	23,34	11,82						
Bilişsel Toplam	Eğitim F.	61	19,83	13,33	G.A	1114,12	10	111,41	,812	,617
	Tıp F.	5	9,80	1,92	.	35790,09	261	137,12		
	Fen Edb F.	21	19,19	13,00	G.İ.	26904,22				
	Sağlık Bil.	18	19,94	12,34	Top					
	Mühendislik	31	16,32	10,57	.					
	Spor B.F.	5	10,60	4,77						
	Eğitim E	37	17,10	10,11						
	Sağ. Bil. E.	11	18,27	12,57						
	Fen Bil. E.	4	21,75	13,47						
	Sosyal B. E.	38	18,50	12,33						
	Diğer	41	19,07	10,31						

$p < ,05$

Tablo 7 ye bakıldığında Çok boyutlu kıskançlık ölçeği alt boyutları olan duygusal, davranışsal ve bilişsel kıskançlık toplam puanları öğrencilerin okudukları bölüm/fakülteye göre istatistiki olarak anlamlı farklılık göstermemektedir ($p > ,05$).

Tablo 8

Ölçek ve Alt Boyut Puanlarının İlişki Süresine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları

Ölçekler										
	İlişki Süresi	N	$\bar{x}$	Ss	Var. Kay.	K.T	Sd	K.O	F	P
İDÖ	0-1 yıl	126	37,07	7,90	G.A.	1017,98	4	254,49	4,95	,00*
Toplam	1-2 yıl	44	38,97	6,67	G.İ.	13702,23	267	51,31		5>1
	2-3 yıl	36	39,50	7,81	Top.	14720,22				
	3-4 yıl	19	40,26	4,89						
	4 üzeri	47	42,31	5,52						
RIÖYÖ	0-1 yıl	126	82,18	10,69	G.A.	832,08	4	208,02	1,62	,169
Toplam	1-2 yıl	44	83,65	11,56	G.İ.	34179,79	267	128,01		
	2-3 yıl	36	83,72	12,79	Top.	35011,87				
	3-4 yıl	19	80,94	8,75						
	4 üzeri	47	86,74	12,36						
ÇBKÖ	0-1 yıl	126	83,77	22,95	G.A.	3565,92	4	891,48	1,82	,12
Toplam	1-2 yıl	44	81,04	21,63	G.İ.	130114,01	267	487,31		
	2-3 yıl	36	74,77	24,11	Top.	133679,94				
	3-4 yıl	19	74,31	17,61						
	4 üzeri	47	78,00	19,89						
Duygusal	0-1 yıl	126	34,48	6,42	G.A.	246,88	4	61,72	1,54	,19
Toplam	1-2 yıl	44	33,34	7,28	G.İ.	10701,33	267	40,08		
	2-3 yıl	36	33,25	6,43	Top.	10948,22				
	3-4 yıl	19	33,36	4,90						
	4 üzeri	47	36,06	5,47						
Davranışsal	0-1 yıl	126	23,42	10,67	G.A.	91,04	4	22,76	,196	,94
Toplam	1-2 yıl	44	23,84	11,22	G.İ.	31028,19	267	116,21		
	2-3 yıl	36	22,27	11,50	Top.	31119,23				
	3-4 yıl	19	21,94	9,86						
	4 üzeri	47	22,80	10,41						
Bilişsel	0-1 yıl	126	20,96	12,43	G.A.	2591,57	4	647,89	5,04	,00*
Toplam	1-2 yıl	44	19,93	12,45	G.İ.	34312,65	267	128,51		1>5
	2-3 yıl	36	15,02	10,21	Top.	36904,22				
	3-4 yıl	19	14,36	7,58						
	4 üzeri	47	13,91	8,86						

* $p<,05$

Tablo 8'e göre ilişki doyumu ölçeği toplam puanı ve bilişsel kıskançlık alt boyut puanı ilişki süresine istatistiki olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir ($F=4,95$, $P<,05$). Yapılan çoklu karşılaştırma testi Scheffe sonucuna göre; 0-1 yıl arasında ilişki süresine sahip olan üniversite öğrencilerinin ilişki doyumları, 4 ve üzeri yıl bir ilişkiye sahip olan öğrencilerin ilişki doyumlarından daha düşüktür. 0-1 yıl arasında ilişki süresine sahip olan

öğrencilerin bilişsel kıskançlık düzeyleri 4 ve üzeri ilişki süresine sahip olan öğrencilerden daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır ($F=5,04$, $p<,05$).

Tablo 9

Ölçek Puanlarının İlişki Durumuna Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları

Ölçekler	İlişki durumu	N	$\bar{x}$	Ss	Var. Kay.	K.T	Sd	K.O	F	P
İDÖ	Flört	189	37,35	7,42	G.A.	1354,27	2	977,13	13,62	,00*
	Sözlü/	38	41,94	5,89	G.İ.	13365,94	269	49,68		
	Nişanlı				Top	14720,22				
	Evli	45	42,40	6,22						
RİÖYÖ	Flört	189	81,58	10,75	G.A.	2119,77	2	1059,88	8,66	,00*
	Sözlü/	38	89,15	10,64	G.İ.	32892,10	269	122,27		
	Nişanlı				Top	35011,87				
	Evli	45	85,71	12,55						
ÇBKÖ	Flört	189	80,86	22,18	G.A.	194,43	2	97,219	,19	,82
	Sözlü/	38	78,39	21,41	G.İ.	133485,5	269	496,22		
	Nişanlı				Top	133679,9				
	Evli	45	80,66	23,36						

* $p<,05$

Tablo 9'a göre İlişki doyumu ölçeği toplam puanları öğrencilerin ilişki durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($F=13,62$, $p<,05$). Farkın hangi gruplardan kaynaklı olduğunu belirlemek amacıyla Scheffe çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır. Sonuca bakıldığında; ilişki durumu flört olan öğrencilerin; ilişki durumu sözlü/nışanlı ve evli olan öğrencilere göre ilişki doyumları daha düşüktür.

Romantik ilişkilerde öz yeterlik ölçeği toplam puanları öğrencilerin ilişki durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($F=8,66$, $p<,05$). Scheffe çoklu karşılaştırma testi sonucuna göre; ilişki durumu sözlü/nışanlı olan öğrencilerin ilişki durumu flört olan öğrencilere göre romantik ilişkilerde öz yeterliklerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Çok boyutlu kıskançlık ölçeği toplam puanları öğrencilerin ilişki durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F=,19$, $p>,05$).

Tablo 10

Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği Alt Boyut Puanlarının İlişki Durumuna Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları

	İlişki durumu	N	$\bar{x}$	Ss	Var. Kay.	K.T	Sd	K.O	F	P
Duygusal	Flört	189	34,23	6,40	G.A.	5,89	2	2,94	,07	,93
Toplam	Sözlü/ Nişanlı	38	34,63	6,58	G.İ.	10942,3	269	40,67		
	Evli	45	34,46	6,08	Top	10948,2				
Davranışsal	Flört	189	22,69	10,58	G.A.	221,93	2	110,96	,96	,38
Toplam	Sözlü/ Nişanlı	38	22,89	9,53	G.İ.	30897,3	269	114,86		
	Evli	45	25,15	12,11	Top	31119,2				
Bilişsel	Flört	189	19,30	10,58	G.A.	591,15	2	295,57	2,19	,11
Toplam	Sözlü/ Nişanlı	38	16,23	9,53	G.İ.	36313,06	269	134,99		
	Evli	45	16,00	12,11	Top	36904,22				

* $p < ,05$

Tablo 10'a göre öğrencilerin alt boyut olan duygusal, davranışsal ve bilişsel alt boyutlara ilişkin aldıkları toplam puanlarının öğrencilerin ilişki durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır ($F = ,07$ $p > ,05$, $F = ,96$ $p > ,05$, $F = 2,19$ $p > ,05$).

Tablo 11

Ölçek Puanlarının Sınıf Düzeyine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları

Ölçekler										
	Sınıf Düzeyi	N	$\bar{x}$	Ss	Var. Kay.	K.T	Sd	K.O	F	P
İDÖ	1.sınıf	40	35,37	8,01	G.A.	857,99	4	214,49	4,13	,00*
Toplam	2.sınıf	49	38,65	7,34	G.İ.	13862,22	267	51,91		
	3.sınıf	28	38,82	7,91	Top	14720,221				
	4.sınıf	46	37,86	6,29						
	Lisansüstü	109	40,58	7,00						
RIÖYÖ	1.sınıf	40	80,77	12,27	G.A.	949,658	4	237,41	1,86	,11
Toplam	2.sınıf	49	81,71	12,18	G.İ.	34062,22	267	127,57		
	3.sınıf	28	83,46	10,84	Top	35011,87				
	4.sınıf	46	82,13	11,28						
	Lisansüstü	109	85,45	10,60						
ÇBKÖ	1.sınıf	40	82,30	24,69	G.A.	650,87	4	162,71	,327	,860
Toplam	2.sınıf	49	82,67	21,53	G.İ.	133029,06	267	498,23		
	3.sınıf	28	79,14	22,10	Top	13367,94				
	4.sınıf	46	80,82	25,20						
	Lisansüstü	109	79,03	20,46						

* $p < ,05$

Tablo 11'e bakıldığında ilişki doyumu ölçeği toplam puanının öğrencilerin sınıf düzeylerine göre istatistiki olarak anlamlı farklılık göstermektedir ($f=4,13$, $p<,05$). Yapılan Scheffe testi sonucuna göre; lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin, 1.sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre ilişki doyumlarının yüksek olduğu saptanmıştır.

Romantik ilişkilerde öz yeterlik ölçeği toplamı puanı öğrencilerin sınıf düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F=1,86$, $p>,05$).

Çok boyutlu kıskançlık ölçeği toplamı puanı öğrencilerin sınıf düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık oluşturmamaktadır ($f=,327$, $p>,05$).

Tablo 12

Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği Alt Boyutlarının Sınıf Düzeyine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları

Ölçekler										
	Sınıf Düzeyi	N	$\bar{x}$	Ss	Var. Kay.	K.T	Sd	K.O	F	P
Duygusal Toplam	1.sınıf	40	33,25	7,22	G.A.	244,685	4	61,171	1,52	,19
	2.sınıf	49	35,83	6,47	G.İ.	10703,53	267	40,088		
	3.sınıf	28	34,17	5,20	Top	10948,22				
	4.sınıf	46	33,04	7,29						
	Lisansüstü	109	34,63	5,71						
Davranışsal Toplam	1.sınıf	40	23,57	11,16	G.A.	025,36	4	51,34	,44	,77
	2.sınıf	49	22,79	9,72	G.İ.	30913,86	267	115,72		
	3.sınıf	28	22,64	10,19	Top	3119,23				
	4.sınıf	46	24,89	11,82						
	Lisansüstü	109	22,50	10,71						
Bilişsel Toplam	1.sınıf	40	20,80	12,07	G.A.	410,71	4	102,67	,75	,55
	2.sınıf	49	19,08	11,37	G.İ.	36493,50	267	136,68		
	3.sınıf	28	18,10	13,62	Top	36904,22				
	4.sınıf	46	18,17	11,95						
	Lisansüstü	109	17,21	11,03						

$p<,05$

Tablo 12'ye bakıldığında çok boyutlu kıskançlık ölçeği alt boyutları duygusal, davranışsal ve bilişsel alt boyut puanlarının sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir ($F=1,52$ $p>,05$, $F=,44$ $p>,05$, $F=,75$ $p>,05$).

Tablo 13

Ölçek Puanlarının Görüşme Sıklığı Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları

Ölçekler										
	Görüşme Sıklığı	N	$\bar{x}$	Ss	Var. Kay.	K.T	Sd	K.O	F	P
İDÖ	1(çoknadir)	16	32,87	8,38	G.A.	3016,27	6	502,71	11,38	,00*
Toplam	2	17	32,05	8,11	G.İ.	11703,95	265	44,16		1,2
	3	26	35,73	7,43	Top	14720,22				7>
	4(orta)	47	37,34	6,92						1,2
	5	55	38,58	6,58						3,4
	6	35	41,27	5,15						
	7(çok sık)	75	42,65	6,07						
RIÖYÖ	1(çoknadir)	16	84,87	9,08	G.A.	1822,62	6	303,77	2,42	,02*
Toplam	2	17	77,00	9,60	G.İ.	33189,25	265	125,24		2,3
	3	26	80,00	11,70	Top	35011,87				,4
	4(orta)	47	81,44	10,13						
	5	55	83,14	11,41						
	6	35	85,52	10,60						
	7(çok sık)	75	85,84	12,38						
ÇBKÖ	1(çoknadir)	16	89,00	24,83	G.A.	2487,80	6	414,63	,83	,54
Toplam	2	17	83,94	18,96	G.İ.	131192,13	265	495,06		
	3	26	80,42	24,98	Top	133679,94				
	4(orta)	47	81,04	23,41						
	5	55	82,29	22,57						
	6	35	78,13	19,83						
	7(çok sık)		77,36	21,45						
		75								

* $p<,05$

Tablo 13'ebakıldığında ilişki doyumu ölçeği toplam puanı öğrencilerin görüşme sıklığına göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir ($F=11,38$, $p<,05$). Yapılan Scheffe testi sonucuna göre 1. Ve 2. grupta bulunan yani çok nadir görüşme sıklığı olan öğrencilerin 6. ve 7. Grup olan çok sık görüşme sıklığına sahip öğrencilere göre ilişki doyumlarının daha düşük olduğu söylenmektedir. 3. Ve 4. grup olan orta görüşme sıklığına sahip olan öğrencilerin 7. Grup olan çok sık görüşme sıklığına sahip öğrencilere göre ilişki doyumlarının daha düşük olduğu görülmektedir. Romantik ilişkilerde öz yeterlik ölçeği toplam puanı öğrencilerin görüşme sıklığına göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşturmaktadır ($F=2,42$, $p<,05$). Yapılan çoklu karşılaştırma testi Scheffe sonucuna göre; romantik partnerleri ile görüşme sıklığı çok nadir ve orta olan öğrencilerin öz yeterlik puanları partnerleri ile çok sık görüşme sıklığına sahip öğrencilerin puanlarına göre daha düşüktür.

Tablo 14

Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği Alt Boyutlarının Görüşme Sıklığı Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları

Ölçekler										
	Görüşme Sıklığı	N	$\bar{x}$	Ss	Var. Kay.	K.T	Sd	K.O	F	P
Duygusal	1(çok nadir)	16	25,37	15,06	G.A.	203,16	6	33,86	,83	,54
Toplam	2	17	23,47	13,84	G.İ.	10745,05	265	40,54		
	3	26	21,03	12,33	Top	10948,22				
	4(orta)	47	19,82	12,41						
	5	55	17,01	10,84						
	6	35	17,47	9,83						
	7(çok sık)	75	15,16	9,99						
Davranışsal	1(çok nadir)	16	35,62	6,23	G.A.	360,39	6	60,06	,51	,79
Toplam	2	17	34,82	8,07	G.İ.	30758,84	265	116,07		
	3	26	33,92	5,57	Top	31119,23				
	4(orta)	47	33,85	5,62						
	5	55	35,72	6,07						
	6	35	33,47	7,23						
	7(çok sık)	75	33,77	6,43						
Bilişsel	1(çok nadir)	16	23,06	11,00	G.A.	2414,60	6	402,43	3,09	,00*
Toplam	2	17	20,94	9,76	G.İ.	34489,61	265	130,15		1,2, ,3,4> 7
	3	26	20,96	10,34	Top	36904,22				
	4(orta)	47	22,74	10,37						
	5	55	24,69	10,95						
	6	35	22,97	9,14						
	7(çok sık)	75	23,57	11,84						

* $p < ,05$

Tablo 14'e bakıldığında duygusal kıskançlık alt boyut puanının öğrencilerin görüşme sıklığına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir ($F=3,09$, $p < ,05$). Davranışsal kıskançlık alt boyut puanının öğrencilerin görüşme sıklığı açısından istatistiki olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=,83$, $p > ,05$). Bilişsel kıskançlık alt boyut puanının öğrencilerin görüşme sıklığına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık oluşturduğu görülmüştür ($F=,51$, $p < ,05$). Farkın hangi gruptan kaynaklandığının belirlenmesi için yapılan çoklu karşılaştırma test sonucuna göre; görüşme sıklığı çok nadir, nadir ya da orta görüşme sıklığına sahip olan üniversite öğrencilerinin çok sık görüşme sıklığı olan üniversite öğrencilerine göre bilişsel kıskançlıkları daha fazla çıkmıştır.

Tablo 15

Ölçek Puanlarının Kullanılan İletişim Yoluna Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları

Ölçekler										
	İletişim Yolu	N	$\bar{x}$	Ss	Var. Kay.	K.T	Sd	K.O	F	P
İDÖ	Yüz yüze	115	40,33	7,07	G.A.	460,131	3	153,37	2,88	,03*
Toplam	Görüntü K.	52	37,59	6,91	G.İ.	14260,09	268	53,29		>
	Telefonla K	42	38,19	6,92	Top	14720,22				2,
	Mesajlaşarak	63	37,53	8,18						4
RİÖYÖ	Yüz yüze	115	84,22	12,05	G.A.	488,01	3	162,67	1,26	,28
Toplam	Görüntü K.	52	80,94	10,02	G.İ.	34523,86	268	128,82		
	Telefonla K	42	82,35	10,37	Top	35011,87				
	Mesajlaşarak	63	84,30	11,66						
ÇBKÖ	Yüz yüze	115	78,37	21,05	G.A.	1453,31	3	484,43	,98	,402
Toplam	Görüntü K.	52	80,23	23,38	G.İ.	132226,62	268	493,38		
	Telefonla K	42	80,80	23,99	Top	133679,94				
	Mesajlaşarak	63	84,33	22,06						

* $p<,05$

Tablo 15'e göre ilişki doyumu ölçeği toplam puanının öğrencilerin romantik partnerleri ile kullandıkları iletişim yoluna göre anlamlı bir farklılık göstermiştir ($F=2,88$, $p<,05$). Yapılan çoklu karşılaştırma testi sonucuna göre; partnerleri ile yüz yüze iletişim kuran üniversite öğrencilerinin ilişki doyumları görüntülü konuşarak ya da mesajlaşarak iletişim kuran öğrencilere göre daha fazladır. Romantik ilişkilerde öz yeterlik ölçeği toplam puanının öğrencilerin romantik partnerleri ile kullandıkları iletişim yoluna göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($F=1,26$, $p>,05$). Çok boyutlu kıskançlık ölçeği toplam puanının öğrencilerin romantik partnerleri ile kullandıkları iletişim yoluna göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($F=,98$, $p>,05$).

Tablo 16

Çok boyutlu kıskançlık ölçeği alt boyut puanlarının kullanılan iletişim yoluna göre karşılaştırılmasına ilişkin anova sonuçları

Ölçekler											
	İletişim Yolu	N	$\bar{x}$	Ss	Var. Kay	K.T	Sd	K.O	F	P	
Duygusal Toplam	Yüz yüze	11	33,4	6,61	G.A	178,49	3	59,49	2,8	,03*	4>
	Görüntü K.	5	8	5,71	.	10769,7	26	40,18	8		1
	Telefonla K	52	34,3	4,52	G.İ.	2	8				
	Mesajlaşarak	42	2	7,26	Top	10948,2					
		63	34,95			2					
Davranışsal Toplam	Yüz yüze	11	23,6	11,0	G.A	313,64	3	104,5	,91	,47	
	Görüntü K.	5	2	7	.	30805,5	26	4			
	Telefonla K	52	24,5	11,4	G.İ.	9	8	114,9			
	Mesajlaşarak	42	3	5	Top	31119,2		4			
		63	21,33	10,26		3					
Bilişsel Toplam	Yüz yüze	11	16,6	10,4	G.A	1229,66	3	409,8	,98	,40	
	Görüntü K.	5	0	8	.	35674,5	26	8		2	
	Telefonla K	52	16,9	10,5	G.İ.	5	8	133,1			
	Mesajlaşarak	42	2	7	Top	36904,2		1			
		63	19,88	13,68		2					

* $p < ,05$

Tablo 16'ya bakıldığında duygusal kıskançlık alt boyut puanının kullanılan iletişim yoluna göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır ($F=2,88$, $p < ,05$). Romantik partnerleri ile mesajlaşarak iletişim kuran öğrencilerin duygusal kıskançlık yüz yüze iletişim kuran üniversite öğrencilerine göre daha fazladır. Davranışsal kıskançlık alt boyutuna ilişkin puanın kullanılan iletişim yoluna göre istatistiki anlamda anlamlı farklılık göstermemiştir ($F=,91$, $p > ,05$). Bilişsel kıskançlık alt boyutuna ilişkin puanının kullanılan iletişim yoluna göre istatistiki anlamda anlamlı farklılık göstermemiştir ($F=,98$, $p > ,05$).

Tablo 17

Ölçek Puanlarının Yaşamın Büyük Çoğunluğunun Geçtiği Yere İlişkin Anova Sonuçları

Ölçekler										
	İletişim Yolu	N	$\bar{x}$	Ss	Var. Kay.	K.T	Sd	K.O	F	P
İDÖ Toplam	Büyükşehir	146	38,99	7,20	G.A.	150,481	2	75,26	1,38	,25
	Şehir	88	39,34	7,52	G.İ.	14569,74	269	54,16		
	Köy/Kasaba	38	37,02	7,56	Top	14720,22				
RİÖYÖ Toplam	Büyükşehir	146	83,95	11,32	G.A.	264,22	3	132,11	1,02	,36
	Şehir	88	83,28	11,54	G.İ.	34747,65	268	129,17		
	Köy/Kasaba	38	81,00	11,10	Top	35011,87				
ÇBKÖ Toplam	Büyükşehir	146	78,95	22,24	G.A.	2261,,89	3	1130,94	2,31	,10
	Şehir	88	79,96	21,25	G.İ.	131418,04	268	488,54		
	Köy/Kasaba	38	87,55	23,47	Top	133679,94				

* $p < ,05$

Tablo 17 incelendiğinde ilişki doyumu ölçeği, romantik ilişkilerde öz yeterlik ölçeği ve çok boyutlu kıskançlık ölçeği toplam puanı, öğrencilerin yaşamlarının büyük çoğunluğunu geçirdikleri yerleşim yerine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($F=1,38$ $p > ,05$, $F=1,02$ $p > ,05$, $F=2,31$ $p > ,05$).

Tablo 18

Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Yaşamın Büyük Çoğunluğunun Geçtiği Yere Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Anova Sonuçları

Ölçekler											
	İletişim Yolu	N	$\bar{x}$	Ss	Var. Kay	K.T	Sd	K.O	F	P	
Duygusal Toplam	Büyükşehir	14	34,1	5,91	G.A	66,57	2	33,28	,82	,44	
	Şehir	6	3	6,28	.	10881,6	26	40,45			
	Köy/Kasaba	88	34,9	7,99	G.İ.	4	9				
		38	8		Top	10948,2					
			33,55			2					
Davranışsal Toplam	Büyükşehir	14	22,0	10,7	G.A	527,73	2	33,28	2,3	,10	
	Şehir	6	5	7	.	30591,5	26	40,45	2		
	Köy/Kasaba	88	23,6	10,5	G.İ.	0	9				
		38	3	1	Top	31119,2					
			26,10	10,56		3					
Bilişsel Toplam	Büyükşehir	14	18,2	11,6	G.A	986,79	2	493,3	3,6	,02	3>
	Şehir	6	1	8	.	35917,4	26	9	9	*	1,
	Köy/Kasaba	88	16,6	10,8	G.İ.	2	9	133,5			2
		38	2	6	Top	36904,2		2			
			22,71	12,56		2					

* $p<,05$

Tablo 18'e bakıldığında duygusal kıskançlık ve davranışsal kıskançlık alt boyut puanının öğrencilerin yaşamlarının büyük çoğunluğunu geçirdikleri yerleşim yerine göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($F=,82$ $p>,05$, $F=2,32$ $p>,05$). Bilişsel kıskançlık alt boyut puanının öğrencilerin yaşamlarının büyük çoğunluğunu geçirdikleri yerleşim yerine göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık göstermiştir ($F=3,69$, $p<,05$). Yaşamının büyük çoğunluğunu köy ve kasabada geçiren öğrencilerin partnerlerine yönelik bilişsel kıskançlık düzeyleri yaşamının büyük çoğunluğunu büyükşehirde geçirmiş olan üniversite öğrencilerine göre daha yüksektir.

Tablo 19

Ölçek Puanlarının Ekonomik Olarak Kendini Algılama Durumuna İlişkin Anova Sonuçları

Ölçekler										
	Ekono mik olarak algılama	N	$\bar{x}$	Ss	Var . Kay .	K.T	Sd	K.O	F	P
İDÖ Toplam	Çok kötü Kötü Orta İyi Çok iyi	6 40 13 4 86 6	30,83 34,32 38,85 41,20 42,16	4,07 8,25 6,76 6,59 9,49	G.A . G.İ. Top	1749,24 12970,98 14720,22	4 267	437,31 48,58	9,0 0	,00*
RIÖYÖ Toplam	Çok kötü Kötü Orta İyi Çok iyi	6 40 13 4 86 6	71,33 77,42 82,74 86,65 100,0 0	5,68 11,3 10,5 10,7 6,06	G.A . G.İ. Top	4919,86 30092,01 35011,87	4 267	1229,96 112,704	10, 91	,00* 4>1,2 5>1,2 ,3
ÇBKÖ Toplam	Çok kötü Kötü Orta İyi Çok iyi	6 40 13 4 86 6	75,50 85,37 80,36 78,22 88,00	16,7 22,6 22,1 21,6 32,0	G.A . G.İ. Top	1887,18 131792,7 5 133679,9 4	4 267	471,79 493,60	,95	,43

* $p<,05$

Tablo 19'a bakıldığında çok boyutlu kıskacılık ölçeği toplam puanının ekonomik olarak kendini algılama durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı fark oluşturmadığı gözlemlenmiştir ($F=,95$, $p>,05$). İlişki doyumu ölçeği toplam puanının ekonomik olarak kendini algılama durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı fark oluşturmuştur ($F=9,00$, $p<,05$). Yapılan Scheffe testi sonucuna göre ekonomik olarak kendini çok kötü algılayan üniversite öğrencilerinin ilişki doyumu, ekonomik olarak kendini iyi algılayan öğrencilere göre daha düşüktür. Ekonomik olarak kendini orta ve iyi olarak algılayan öğrencilerin ilişki doyumu ekonomik olarak kötü algılayan öğrencilerden daha fazladır. Romantik ilişkilerde öz yeterlik ölçeği toplam puanı öğrencilerin ekonomik olarak kendilerini algılama durumlarına göre farklılık oluşturduğu görülmüştür ($F=10,91$, $p<,05$). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığının belirlenebilmesi için Scheffe çoklu karşılaştırma testine başvurulmuş olup; ekonomik olarak kendilerini çok iyi algılayan öğrencilerin romantik ilişkilerine yönelik öz yeterlikleri, ekonomik olarak kendilerini çok kötü, kötü ya da orta olarak algıyanlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 20

Çok Boyutlu Kıskançlık Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Ekonomik Olarak Kendini Algılama Durumuna Göre Anova Sonuçları

Ölçekler										
	Ekonomik Olarak	N	$\bar{x}$	Ss	Var. Kay.	K.T	Sd	K.O	F	P
Duygusal Toplam	Çok kötü	6	32,00	6,66	G.A.	156,21	4	39,05	,96	,42
	Kötü	40	34,55	6,63	G.İ.	10792,00	267	40,42		
	Orta	134	34,83	5,96	Top	10948,22				
	İyi	86	33,83	6,27						
	Çok iyi	6	31,00	12,45						
Davranışsal Toplam	Çok kötü	6	21,66	9,58	G.A.	219,70	4	54,92	,47	,75
	Kötü	40	24,80	11,73	G.İ.	30899,53	267	115,72		
	Orta	134	22,92	10,59	Top	31119,23				
	İyi	86	22,55	10,31						
	Çok iyi	6	26,33	14,77						
Bilişsel Toplam	Çok kötü	6	17,33	7,06	G.A.	793,77	4	198,44	1,47	,21
	Kötü	40	20,97	12,77	G.İ.	36110,44	267	135,24		
	Orta	134	17,79	11,45	Top	36904,22				
	İyi	86	17,43	11,17						
	Çok iyi	6	26,50	16,95						

$p < ,05$

Tablo 20'ye göre duygusal, davranışsal ve bilişsel alt boyut puanlarının kişilerin ekonomik olarak kendilerini algılama durumlarına göre istatistiki olarak anlamlı bir fark göstermediği görülmüştür ($F = ,96$ $p > ,05$, $F = ,47$ $p > ,05$, $F = 1,47$ $p > ,05$).

4.5. Bağımlı ve Bağımsız Değişkenler Arası Pearson Korelasyon Analizine İlişkin Bulgular

Korelasyon katsayısı -1 ile +1 değerleri arasındadır. Korelasyon katsayısının yönü katsayının önündeki işaretle belirlenmektedir. Yönün pozitif olması iki değişkenin beraber arttığı, negatif olması değişkenlerden biri artıyorken diğerinin azalıyor olmasını ya da tersi durumu gösterir (Çakan, Çelikten ve Gündüz, 2020).

0.20 den küçük bir değerse değişkenler arasında çok zayıf, 0.20-0.40 arasında bir değerse zayıf, 0.40-0.70 arasında ise orta düzeyde, 0.70-0.90 arasında bir değerse yüksek düzeyde, 0.90 ve üzeri bir değerde ise çok yüksek düzeyde ilişki olduğu söylenebilir (Guilford, 1956).

Tablo 21

Değişkenlerden Alınan Puanlar Arasındaki Korelasyon Değerleri

	N	$\bar{x}$	Ss	1	2	3
(1)İDÖ Toplam	272	38,83	7,37	-	,504**	-,287**
(2)RİÖYÖ Toplam	272	83,3	11,36	,504**	-	-,187**
(3)ÇBKÖ Toplam	272	80,48	22,21	-,287**	-,187**	-

* $p < .05$, ** $p < .01$

Tablo 21'e bakıldığında ilişki doyumu ölçeği toplam puanı ile romantik ilişkilerde öz yeterlik ölçeği toplam puanı arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki vardır ($r=.504$, $p<.01$). İlişki doyumu ölçeği toplam puanı ile çok boyutlu kıskançlık ölçeği toplam puanı arasında negatiff yönlü zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($r=-.287$, $p<.01$). Romantik ilişkilerde öz yeterlik toplam puanı ile çok boyutlu kıskançlık ölçeği toplam puanı arasında negatif yönlü çok zayıf bir ilişki saptanmıştır ($r=-.187$, $p<.01$).

4.6. İlişki Doyumu Toplam Ölçek Puanının Yordanmasına İlişkin Bulgular

Öğrencilerin romantik ilişkilerde öz yeterlik ve çok boyutlu kıskançlık ölçeği puanlarının, ilişki doyumu puanlarına etkisine çoklu regresyon analizi ile test edilmiştir. Regresyon analizi, değişkenler arasındaki sebep-sonuç ilişkisinin saptanmasına olanak sağlayan analiz yöntemidir. Bağımsız değişken hakkında sahip olunan bilgilerden bağımlı değişken tahmin edilmeye çalışılır (Eymen, 2007).

Çoklu regresyon analizinin yapılabilmesi ön koşulların sağlanmasını gerektirir (Sarı, 2020). Regresyon analizleri göz önünde bulundurulduğunda değişkenlerin arasındaki korelasyon katsayıları 0,80'den küçük değer olması gerekmektedir (Büyüköztürk ve diğerleri). Durbin-Watson analizine bakılarak değerlerin 0-4 arasında değer alırken, 2 değeri korelasyon bulunmadığını 3'ten büyük ya da 1'den küçük değer olması durumu negatif ya da pozitif korelasyonu belirtmektedir (Field, 2017). Analiz sonucunda Durbin- Watson değerleri 1,9 dur. VIF değerinin 10 dan küçük değer alması gerekmektedir. Analizler incelendiğinde VIF değerinin 1,036 olduğu ve çoklu bağlantılık sorununun bulunmadığını göstermiştir.

İlişki doyumunun toplam ölçek puanın bağımsız değişkenler tarafından yordanmasına ilişkin regresyon analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 21 de gösterilmiştir.

Tablo 22

İlişki Doyumu Puanlarının Bağımsız Değişkenler Tarafından Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Bulguları

	B	Standart Hata	B	T	P	VIF
Sabit	18,94	3,39		5,58	,00	
RİÖYÖ Toplam	,30	,03	,46	8,93	,00	1,03
ÇBKÖ Toplam	-,06	,01	-,19	-3,82	,00	1,03
R=,541	F:55,562		Durbin-Watson:1,93			
Düzeltilmiş R ² =0,292	P:,00					

$p<,05$

Tablo 22'ye bakıldığında; çoklu doğrusal regresyon analizi sonucuna göre anlamlı olduğu görülmektedir (F=55,562, $p<,05$). Düzeltilmiş R² değeri bağımsız değişkenin bağımlı değişkeni ne oranda açıkladığını belirtir. Romantik ilişkilerde öz yeterlik ve romantik kıskançlık değişkenlerinin ilişki doyumunun %29,2'sini açıkladığı görülmektedir.

Model sonucunda oluşan regresyon denklemi:

İlişki Doyumu Puanı= 18,94+ Romantik İlişkilerde Öz Yeterlik*,30+ Romantik Kıskançlık*-,06

Standartize regresyon katsayısına göre romantik ilişkilerde öz yeterlik puanları ilişki doyumu puanlarını pozitif yönde (β :.46 $p<,05$) yordamaktadır. Çok boyutlu kıskançlık puanları ise ilişki doyumu puanlarını negatif yönde (β :-,19, $p<,05$) anlamlı şekilde yordadığı görülmektedir. Standartize regresyon katsayılarına bakıldığında; öz yeterlik puanları çok boyutlu kıskançlık puanlarına göre ilişki doyumunun yordanması üzerinde daha fazla etkiye sahiptir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Bu bölüm, üniversite öğrencilerinin ilişki doyumunun öz yeterlik ve romantik kıskançlık bakımından incelenmesi amacıyla verilerin analizi sonucunda elde edilen bulguların tartışılması, yorumlanması ve sunulan önerileri içermektedir.

5.1.1. İlişki Doyumunun Sosyodemografik Değişkenlere Göre İncelenmesine Dair Tartışma

Yapılan araştırmanın sonucunda; üniversite öğrencilerinin ilişki doyumları cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. Alan yazına bakıldığında ilişki doyumunun cinsiyete göre farklılaşma göstermediği araştırmalar bulunmaktadır (Sivaz,2021; Ogan,2021;Arslan,2020; Eken, 2019;Ulutaş, 2018; Ezer, 2017; Dinçer,2017; Özbiçer, 2013; Curun,2001). Ekinci(2022) yaptığı araştırmasında ilişki doyumunun cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmıştır. Çalışmasında kadınların romantik ilişki doyumlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Özel(2021)'in çalışmasında da kadınların ilişki doyumlarının erkeklerden daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Farklı çalışmalar incelendiğinde ise erkeklerin ilişkiye yönelik doyumlarının kadınlardan daha yüksek olduğu çalışmalar da mevcuttur (Bülbül,2022; Lesch ve Engelbrecht, 2011; Sarı, 2008). Alan yazına bakıldığında ilişki doyumunun cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılık oluşturup oluşturmadığı konusunda net bir kanıya varılmadığı görülmektedir. Konuyla ilgili Satıcı ve Deniz(2018)'in yapmış oldukları metaanaliz çalışmasında ilişkidenden alınan doyumun cinsiyete göre farklılık oluşturmadığı saptanmıştır.

Araştırmada; ilişki doyumunun yaşa göre anlamlı bir farklılık oluşturduğu görülmektedir. Yaş grubu daha yüksek olan öğrencilerin kendilerine göre daha küçük yaşta bulunan öğrenciler göre ilişki doyumlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bu durum bireylerin yaşları arttıkça ilişkilerine yönelik beklentilerinin ve ilişkilerine yönelik değerlendirmelerin daha netleşmiş olabileceği ile açıklanabilir. Yapılan araştırmalar incelendiğinde çıkan sonucu destekler nitelikte çalışmalar mevcuttur(Bülbül,2022; Özbiçer,2013). Alan yazına bakıldığında ilişki doyumunun yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermediği çalışmalar da bulunmaktadır (Ekinci,2022; Özel,2021; Arslan,2020; Eken,2019; Ulutaş,2018; Ökten,2016).

Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerin ilişki doyumları okudukları fakülte/bölüme göre anlamlı bir farklılık oluşturmadığı saptanmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin üniversitelerde bulunan tüm fakülte/bölümleri kapsamadığı için daha fazla fakülte/bölüm dahil edilerek yeni çalışmaların yapılması alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmada; üniversite öğrencilerinin ilişki doyumlarının sınıf düzeyine göre istatistiki olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır. Lisansüstü eğitime devam öğrencilerin üniversite 1.sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre ilişki doyumlarının anlamlı şekilde daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Alan yazın incelendiğinde ilişki doyumunun yaşa göre anlamlı bir farklılaşma oluşturmadığı çalışmalar da bulunmaktadır (Ulutaş,2018; Saraç,2013).

Bulgulara bakıldığında; ilişki doyumunun üniversite öğrencilerinin ilişki durumlarına göre anlamlı bir farklılık oluşturduğu görülmektedir. İlişki durumu sözlü/nişanlı ve evli olan öğrencilerin ilişki doyumlarının ilişki durumu flört olanlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Bülbül(2022)'ün çalışması da çıkan sonucu destekler niteliktedir. Çalışmasında evli olan bireylerin ilişki durumu flört/sevgili olan bireylere göre ilişki doyumlarının daha fazla olduğu saptanmıştır. Alanyazında ilişki doyumunun ilişki durumuna göre farklılık göstermediği çalışmalar da rapor edilmiştir (Arslan,2020).

Araştırmada; üniversite öğrencilerinin ilişki doyumlarının ilişki süresine göre istatistiki olarak anlamlı bir fark oluşturduğu görülmektedir. 0-1 yıl arası ilişki süresine sahip olan öğrencilerin, 4 yıl ve üzeri ilişkisi bulunan öğrencilere göre ilişki doyumlarının daha düşük olduğu saptanmıştır. İkinci (2020)'nin çalışmasında ise ilişki süresine göre anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Çalışmanı sonuçlarına bakıldığında 0-1 yıl arasında ilişki süresine sahip olan bireylerin ilişki doyumlarının 1-3 yıl arasında ilişki süresi bulunan kişilere göre daha düşük olduğu saptanmıştır. Bülbül (2022)'ün araştırma bulgularına bakıldığında 0-1 yıl arasında romantik ilişkisi bulunan kişilerin ilişki doyumlarının 5 yıl ve üzeri ilişkisi bulunan kişilere göre daha düşük olduğu bulunmuştur. İlişki süresine göre ilişki doyumunun anlamlı bir farklılık oluşturmadığı çalışmalar da bulunmaktadır (Ogan,2021; Özer,2021; Eken,2019; Ulutaş, 2018;Özbiçer, 2013). Bu konuyla ilgili daha fazla araştırma yapılarak alan yazına katkı sağlanabilir.

Araştırma sonucunda; üniversite öğrencilerinin görüşme sıklığına göre ilişki doyumlarının anlamlı şekilde farklılaştığı görülmektedir. Görüşme sıklığı çok nadir olan

öğrencilerin ilişki doyumlarının, çok sık görüşme sıklığı olan öğrencilere göre daha düşük olduğu saptanmıştır. Orta görüşme sıklığına sahip öğrencilerin ise çok sık görüşme sıklığı olan öğrencilere göre ilişki doyumlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Araştırma bulgularına göre; üniversite öğrencilerinin partnerleri ile iletişim kurma yoluna göre ilişki doyumları anlamlı bir farklılık göstermektedir. Partnerleri ile yüz yüze iletişim kuran öğrencilerin ilişki doyumları, görüntülü konuşma ya da mesajlaşma yolu ile iletişim kuran öğrencilere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Ulutaş (2018)'in çalışmasında ise ilişki doyumunun iletişim kurma yoluna göre anlamlı bir fark oluşturmadığı görülmektedir.

Araştırma sonucuna bakıldığında; üniversite öğrencilerinin ilişki doyumları yaşamlarının büyük çoğunluklarını geçirdikleri yerleşim yerine göre anlamlı bir farklılık oluşturmamaktadır. Alan yazına bakıldığında sonucu destekler nitelikte çalışmalar mevcuttur (Eken,2019; Özbiçer,2013).

Bulgulara bakıldığında; öğrencilerin kendilerini ekonomik olarak algılama durumlarına göre ilişki doyumlarının anlamlı bir farklılık oluşturduğu göstermiştir. Ekonomik olarak kendilerini orta, iyi veya çok iyi olarak algılayan öğrencilerin ilişki doyumlarının ekonomik durumlarını çok kötü algılayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

5.1.2. Öz Yeterliğin Sosyodemografik Değişkenlere Göre İncelenmesine Dair Tartışma

Yapılan araştırma sonucuna bakıldığında; üniversite öğrencilerinin öz yeterliklerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmektedir. Ogan(2021)'in çalışmasının sonucu da alışımayı destekler niteliktedir. Cinsiyete göre öz yeterliğin farklılık gösterdiği çalışmalar da mevcuttur (Akan ve Bakioğlu,2021; Riggio ve diğerleri, 2011).

Araştırma bulgularında; üniversite öğrencilerinin öz yeterlikleri yaşa göre anlamlı bir fark oluşturduğu saptanmıştır. 18-20 yaş aralığındaki öğrencilerin öz yeterlikleri diğer yaş gruplarından daha düşüktür. Bu durumda öğrencilerin yaşları arttığında romantik ilişkilerde kendilerine dair inançlarının da geliştiği söylenebilir.

Araştırmanın sonucunda öğrencilerin öz yeterlikleri okudukları fakülte/bölüme, sınıf düzeyine, partnerleri ile kullandıkları iletişim yoluna, yaşamların büyük çoğunluğunun geçtiği yerleşim yerine göre farklılık oluşturmamaktadır.

Araştırmaya göre; üniversite öğrencilerin öz yeterlikleri ilişki durumlarına göre anlamlı bir farklılaşma göstermektedir. İlişki durumu nişanlı/sözlü ya da evli olan öğrencilerin öz yeterlikleri ilişki durumu flört olan öğrencilere göre daha yüksektir.

Sonuçlara bakıldığında; üniversite öğrencilerin öz yeterliklerinin ekonomik olarak kendilerini nasıl algıladıklarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşturduğu görülmektedir. Ekonomik olarak kendilerini çok iyi algılayan öğrencilerin romantik ilişkilerine yönelik öz yeterlikleri, ekonomik olarak kendilerini çok kötü, kötü ya da orta olarak algıyanlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

5.1.3. Romantik Kıskançlığın Sosyodemografik Değişkenlere Göre İncelenmesine Dair Tartışma

Araştırma sonucuna bakıldığında romantik kıskançlık toplam puanının cinsiyete göre farklılık göstermediği saptanmıştır. Alan yazında romantik kıskançlığın cinsiyete göre farklılık gösterdiği çalışmalar bulunmaktadır (Çapkın,2012; Yeter, 2016). Alt boyut olan duygusal kıskançlık düzeyinin ise cinsiyete göre anlamlı bir fark oluşturduğu belirlenmiştir. Cinsiyeti kadın olan üniversite öğrencilerinin kıskançlık duygusal kıskançlık düzeyi erkek öğrencilere göre daha fazladır. Ede(2021)'nin sonucu da çalışmayı desteklemektedir, çalışmasının sonucunda kadınların duygusal kıskançlık düzeylerinin erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir. Alan yazına bakıldığında kıskançlığın cinsiyete göre anlamlı bir farklılık yaratmadığı çalışmalar bulunmaktadır (Okcuoğlu,2021; Bulut,2019; Metiner,2017; Güngör Houser,2009; Tortamış,2014).

Bulgulara bakıldığında, üniversite öğrencilerin romantik kıskançlık düzeyleri yaşa, öğrencilerin okudukları bölüm/fakülteye, ilişki durumlarına, sınıf düzeylerine, kendilerini ekonomik olarak algılama durumlarına göre anlamlı bir farklılaşma söz konusu değildir. Alan yazına bakıldığında kıskançlık düzeyinin yaşa göre farklılık göstermediği, çalışmayı destekler nitelikte araştırmalar mevcuttur (Güldür,2020; Okcuoğlu, 2021; Yeter,2016). Tam tersi şeklinde kıskançlık düzeyinin yaşa göre farklılık gösterdiği çalışmalar da vardır (Demirtaş, 2004). Demirtaş Madran(2005) araştırmasında, içinde bulunulan ilişki durumu (flört/evlilik) kıskançlık üzerinde etkisinin bulunduğunu saptamıştır. Bulgulara bakıldığında ilişki durumu evli olmayan kadınların kıskançlık düzeylerinin, evli olan kadınlardan daha yüksek olduğu bulunmuştur. Buunk (1981), bu durumu kadınların evli olmalarının kendilerini güvende hissetmelerini sağlaması ile açıklamaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre, üniversite öğrencilerinin bilişsel kıskançlık düzeyleri ilişki süresine göre anlamlı bir fark oluşturmaktadır. 0-1 yıl arası ilişkisi devam öğrencilerin bilişsel kıskançlık düzeyleri 4 yıl ve üzeri ilişki süresine sahip olan öğrencilere göre daha fazla olduğu görülmektedir.

Sonuçlar incelendiğinde, bilişsel kıskançlık düzeyinin öğrencilerin partnerleri ile görüşme sıklığına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur. Çok nadir, nadir ya da orta görüşme sıklığına sahip öğrencilerin partnerleri ile çok sık görüşen öğrencilere göre bilişsel kıskançlık düzeylerinin daha fazla olduğu saptanmıştır.

Bulgularda, partnerlerin birbirleriyle kurdukları iletişim yoluna göre duygusal kıskançlık düzeylerinin anlamlı bir farklılık oluşturduğu görülmektedir. Partnerleriyle mesaj yoluyla iletişim kuran öğrencilerin duygusal kıskançlık düzeyleri yüz yüze, görüntülü ya da telefonla iletişim kuran öğrencilere göre daha fazla olduğu görülmektedir.

Araştırma sonucuna bakıldığında, öğrencilerin yaşmalarının büyük çoğunluklarına geçirdikleri yerleşim yerine göre bilişsel kıskançlık düzeylerinde farklılık oluşturduğu saptanmıştır. Yaşamının büyük bir kısmını ve kasaba geçirmiş olan öğrencilerin bilişsel kıskançlıkları yaşamının büyük kısmını büyükşehirde geçirmiş olan öğrencilere göre daha fazla olduğu belirlenmiştir.

5.1.4. İlişki Doyumu, Öz Yeterlik ve Romantik Kıskançlık Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Dair Tartışma

Yapılan analiz sonucunda ilişki doyumu ölçeği toplam puanı ile romantik ilişkilerde öz yeterlik ölçeği toplam puanı arasında pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu saptanmıştır. Alan yazına bakıldığında Gündüz ve Karataş(2020)'in çalışmasında da benzer sonuç çıkarak ilişki doyumu ve romantik ilişkilerde öz yeterlik arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

İlişki doyumu ölçeği toplam puanı ile çok boyutlu kıskançlık ölçeği toplam puanı arasında negatif yönlü zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Romantik ilişkilerde öz yeterlik toplam puanı ile çok boyutlu kıskançlık ölçeği toplam puanı arasında negatif yönlü çok zayıf bir ilişki saptanmıştır.

5.1.5. İlişki Doyumunun Yordanmasına İlişkin Tartışma

Yapılan analiz sonucuna göre, Öz yeterlik puanları ilişki doyumu puanlarını pozitif yönde yordamaktadır. Gündüz ve Karataş(2020)'in çalışmasından çıkan sonuçla da

örtüşmektedir. Çok boyutlu kıskançlık puanları ise ilişki doyumu puanlarını negatif yönde anlamlı şekilde yordadı görülmektedir.

5.2.Sonuç ve Öneriler

Yapılan araştırmada üniversite öğrencilerinin ilişki doyumları, romantik ilişkilerde öz yeterlikleri, romantik kıskançlık düzeyleri ve alt boyutlarının cinsiyete göre farklılık oluşturup oluşturmadığına bakılmıştır. Yapılan analizler sonucunda ilişki doyumunun, romantik ilişkilerde öz yeterliğin, çok boyutlu kıskançlığın ve alt boyutları olan davranışsal ve bilişsel kıskançlığın cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür. Duygusal kıskançlığın cinsiyete göre anlamlı farklılaştığı saptanmıştır. Cinsiyeti kadın olan üniversite öğrencilerinin, erkek öğrencilere göre duygusal kıskançlık düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

İlişki doyumu, yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. 18-20 yaş aralığında bulunan öğrencilerin ilişki doyumlarının diğer yaş gruplarında bulunan öğrencilere göre daha düşük olduğu saptanmıştır. 24-26 yaş aralığı ve 26 yaş üzeri yaş aralığında bulunan öğrencilerin ilişki doyumu puanları 21-23 yaş aralığında bulunan öğrencilere göre anlamlı olarak daha yüksektir. Öğrencilerin romantik ilişkilerine dair öz yeterlikleri yaş gruplarına göre anlamlı şekilde farklılaşmıştır. 26 yaş ve üzeri üniversite öğrencilerinin öz yeterlik algıları diğer yaş gruplarına göre anlamlı şekilde daha yüksektir. 18-20 yaş grubunda bulunan üniversite öğrencilerinin öz yeterlikleri ise diğer yaş gruplarına göre daha düşük olduğu görülmüştür. Öğrencilerin kıskançlık düzeylerinin yaş gruplarına göre farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Yapılan araştırmanın sonucuna bakıldığında öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm/fakülteye göre ilişki doyumunun, romantik ilişkilerde öz yeterlik algılarının ve kıskançlık düzeylerinin anlamlı bir fark oluşturmadığı saptanmıştır.

Araştırma bulgularına göre, ilişki doyumu ve bilişsel kıskançlık düzeyi ilişki süresine göre anlamlı olacak şekilde fark oluşturmaktadır. İlişki süresi arttıkça ilişkiden alınan doyumun da arttığı görülmektedir. İlişki süresi arttığında ise bilişsel kıskançlık düzeyi daha azdır.

Üniversite öğrencilerinin ilişki doyumlarının ilişki durumuna göre farklılık oluşturduğu bulunmuştur. İlişki durumu nişanlı/sözlü ya da evli olan öğrencilerin ilişki durumu flört olan öğrencilere göre ilişkiden aldıkları doyumun daha yüksek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin öz yeterliklerinin ilişki durumuna göre anlamlı şekilde farklılaşma sağladığı görülmektedir. İlişki durumu sözlü/nişanlı ya da evli olan öğrencilerin ilişki durumu flört olan öğrencilere göre öz yeterliklerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Üniversite öğrencilerinin romantik kıskançlık düzeylerinin ilişki durumuna göre farklılık oluşturmadığı bulunmuştur.

Araştırma sonucunda, üniversite öğrencilerinin öz yeterlik ve romantik kıskançlık düzeyleri onların sınıf düzeylerine göre anlamlı bir fark oluşturmamaktadır. Bulgulara bakıldığında, lisansüstü öğrencilerin ilişki doyumlarının üniversite 1.sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre daha yüksektir.

Araştırma bulgularına göre, üniversite öğrencilerinin ilişki doyumu ve öz yeterlikleri onların partnerleri ile görüşme sıklığına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Bilişsel kıskançlık düzeylerine bakıldığında ise görüşme sıklığı çok nadir, nadir ya da orta olan öğrencilerin partnerleri ile çok sık görüşen öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Üniversite öğrencilerinin partnerleri ile iletişim kurmada kullandıkları yollar, ilişki doyumları ve duygusal kıskançlık düzeyleri üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturduğu saptanmıştır. Bulgulara bakıldığında, partnerleri ile yüz yüze iletişim halinde olan öğrencilerin ilişkiye yönelik doyumlarının, görüntülü konuşma ya da mesajlaşma yoluyla iletişim kuran öğrencilere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Duygusal kıskançlık düzeylerinin ise partnerleriyle mesajlaşarak iletişim kuran öğrencilerin, görüntülü konuşarak ya da mesajlaşarak iletişim kuran öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırmaya bakıldığında, öğrencilerin yaşamlarının büyük çoğunluğunun geçtiği yere göre öğrencilerin ilişki doyumlarının ve öz yeterliklerinin anlamlı bir fark göstermediği bulunmuştur. Öğrencilerin bilişsel kıskançlık düzeyleri ise onların yaşamlarının büyük çoğunluğunun geçtiği yerleşim birimine göre anlamlı bir farklılaşma olduğu söz konusudur. Yaşamının büyük bir kısmını köy ve kasabada geçiren öğrencilerin bilişsel kıskançlık düzeyleri yaşamının büyük çoğunluğunu büyükşehirde geçirmiş olan öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuca göre, öğrencilerin ilişki doyumlarının ve öz yeterliklerinin onların kendilerini ekonomik olarak nasıl algıladıklarına göre anlamlı bir farklılığa sebep olmaktadır. Ekonomik olarak kendilerini algılama durumu çok kötü olan öğrencilerin ekonomik olarak kendilerini iyi algılayan öğrencilere göre ilişkiden aldıkları doyumun daha düşük olduğu saptanmıştır. Ekonomik olarak kendilerini algılama durumu orta ve iyi olanların ilişki doyumu kötü olarak algılayanlara göre daha yüksek çıkmıştır. Ekonomik olarak kendilerini çok iyi algılayan öğrencilerin öz yeterlikleri kendilerini orta, kötü ve çok kötü olarak algılayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Üniversite öğrencilerinin, ilişki doyumları ile öz yeterlikleri, İlişki doyumları ile romantik kıskançlık düzeyleri ve öz yeterlikleri ile romantik kıskançlık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunulmadığına bakılmak için korelasyon analizi yapılmıştır. Çıkan sonuçlara bakıldığında, üniversite öğrencilerinin ilişki doyumu ile öz yeterlikleri arasında orta düzeyde pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. İlişki doyumu ile romantik kıskançlık düzeyleri arasında ise yönü negatif olan zayıf düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin öz yeterlikleri ile kıskançlık düzeyleri arasında çok zayıf düzeyde negatif yönlü anlamlı bir ilişki sonucuna varılmıştır.

Üniversite öğrencilerinin öz yeterlikleri ile romantik kıskançlık düzeyleri ilişki doyumlarını yordayıp yordamadığına bakılması için çoklu doğrusal regresyon analizine başvurulmuştur. Çıkan analiz sonucuna göre, çoklu doğrusal regresyon analizi anlamlı çıkmıştır. Öğrencilerin öz yeterlikleri ve kıskançlık düzeyleri onların ilişki doyumlarının yordayıcısı olduğu saptanmıştır. Öz yeterliklerinin ilişki doyumunu pozitif yönde yordadığı, romantik kıskançlık düzeylerinin ise negatif olarak yordadığı sonucuna varılmıştır.

Öneriler

Bu araştırma kapsamında, üniversite öğrencilerinin ilişki doyumunun öz yeterlik ve romantik kıskançlık bakımından incelenmesi araştırılmıştır. Alanyazına bakıldığında üç değişkenin bir arada incelendiği çalışmaya araştırmacı tarafından denk gelinmemiştir bu bağlamda alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Aşağıda araştırmacılara ve uygulayıcılara yönelik önerilere yer verilmiştir.

1. Yapılan araştırmada yaş, cinsiyet, fakülte/bölüm, sınıf düzeyi, ilişki süresi, ilişki durumu, partnerleri ile görüşme sıklığı, partneri ile kullandıkları iletişim yolu, yaşamlarının büyük çoğunluğunun geçtiği yerlerin yeri ve kendilerini ekonomik olarak algılama durumları gibi sosyodemografik değişkenler açısından incelenmiş olup farklı değişkenler eklenerek daha kapsamlı çalışmalar yapılabilir.
2. Araştırmada nicel araştırma modellerinden, “ilişkisel tarama modeli” kullanılmıştır. Bulguların daha kapsamlı değerlendirilebilmesi ve yorumlanabilmesi için nitel araştırma yönteminde de faydalanılabilir.
3. Veri toplama sürecinde Covid-19 Pandemisi sebebi ile araştırmaya ilişkin veriler Google Form’lar kullanılarak elde edilmiş ve Covid-19 Pandemisinde bireylerin yaşam şekillerinde köklü değişimler meydana gelmiştir. Araştırmanın güvenilirliğini artırmaya yönelik olarak Pandemi şartları ortadan kalktığında ölçekler yüz yüze uygulanarak daha sağlıklı verilere ulaşılabilir.

4. Araştırmaya romantik partnerler birlikte katılmamıştır, araştırma çiftler üzerinde yapılabilir.
5. Araştırmanın örneklemini genişletilerek daha kapsamlı sonuçlara varılabilir.
6. Araştırma örneklemini üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Farklı çalışma gruplarıyla da araştırma yapılabilir.
7. Konuyla ilgili yeni çalışmalar yapılması, bu alanda problem yaşayan çiftlere ve aile danışmanlığı ve ruh sağlığı alanındaki meslek üyelerine katkı sunacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Ainsworth, M. D., Blehar, M. C., Waters, E. ve Wall, S. (1978). *Patterns of Attachment: A Psychological Study of the Strange Situation*. New York: Psychology Press.
- Akan, Y. ve Bakioğlu, F. (2021). Examining the relationship self-efficacy levels of adults in terms of coping with jealousy and attachment in close relationships. *Turkish Studies – Educational Sciences*, 16(2), 517-534.
- Akbağ, M. ve Erden İmamoğlu, S.(2010). Cinsiyet ve bağlanma stillerinin utanç, suçluluk ve yalnızlık duygularını yordama gücünün araştırılması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 10(2), 651-682.
- Akpınar, O. Ve Öz, F. S.(2013). Gerçeklik terapisi: özellikler, temel kavramlar, tedavi, uygulama ve değerlendirme. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*,12(43), 1-22.
- Altınok, A. (2014).*Genç yetişkinlerin romantik ilişki doyumları ile annebaba çatışmasını algılamaları arasındaki ilişkide problem çözme tarzları ve ilişkilere yönelik akılcı olmayan inançların aracı rolü* (Yüksek lisans tezi). Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Gaziantep (No: 376447).
- Arslan, A.(2020). *Romantik ilişkilerde ilişki doyumu irrasyonel inanışlar ve psikolojik ihtiyaçlar arasındaki ilişki* (Yüksek lisans tezi). T.C. Maltepe Üniversitesi Lisanüstü Eğitim Enstitüsü: İstanbul (No:643685).
- Atak, H. ve Taştan, N. (2012). Romantik ilişkiler ve aşk. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(4), 520-546.
- Aydemir, E .(2020). *Geç ergenlik döneminde psikolojik iyi oluşun yordayıcıları olarak romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ve öz yeterlik* (Yüksek lisans tezi). Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (No:669613).
- Bandura, A. (1982). Self-efficacy mechanism in human agency. *American Psychologist*, 37(2), 122–147.
- Bandura, A. (1994). Self-Efficacy, In V. S. Ramachaudran (Ed.). *Encyclopedia of Human Behavior*, 4, 71–81, New York: Academic Press.
- Barutçu Yıldırım, F.,Aydın, G. ve Sancak Aydın (2021). Romantik relationship satisfaction in emerging adulthood. *Turkish Journal of Education*, 10(4), 319-332.
- Ben- Ze' ev, A. (2013). Jealousy and romantic love. S. L. Hart, & M. Legerstee (Ed.), *Handbook of Jealousy: Theory, Research, and Multidisciplinary Approaches* içinde, (s. 40-55). Malden: Blackwell Publishing.

- Beştav, G.(2007). *Romantik ilişki doyumu ile cinsiyet, bağlanma stilleri, rasyonel olmayan inançlar ve aşka ilişkin tutumlar arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (No:257559).
- Bible, J. (2016). *Hooking up, romantic relationship self-efficacy, and attitudes toward marriage* (Yüksek lisans tezi). Montclair State University: New Jersey.
- Blomquist, K. P. (2014). *Jealousy In Close Relationships Among Emerging Adults*. (Unpublished Doctoral Thesis). Durham: Duke University.
- Bowlby, J. (2012). *Attachment and loss*. İstanbul: Pinhan Pub.
- Bulut, C. (2019). *Romantik ilişki yaşayan bireylerde çok boyutlu kıskançlık ile ilişkili değişkenler* (Yüksek lisans tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Samsun (No:583194).
- Burger, J. M. (2006). *Kişilik*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Bülbül, Ö. (2022). *Romantik ilişkisi olan bireylerin sosyal medya bağımlılık düzeyleri, ilişki doyumu ve depresyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (No:718870).
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cassidy, J., ve Berlin, L. J. (1994). The insecure/ambivalent pattern of attachment: Theory and research. *Child Development*, 65(4), 971–981.
- Collins, W.A.(2003). More than myth: the developmental significance of romantic relationships during adolescence, *Journal of research on adolescence*,13(1), 1-24.
- Corey, G.(2015). *Psikolojik Danışma Kuram ve Uygulamaları* (Çev. T. Ergene,). Ankara: Mentis Yayıncılık.
- Curun, F. (2001). *The Effects of Sexism and sex role orientation on romantic relationship satisfaction* (Yüksek lisans tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara (No:105123).
- Çakır, S.(2008). *Evli bireylerin evlilik uyumlarının ana-babalarına bağlanma düzeyleri ve demografik değişkenler açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara (No:234221).
- Çapkın, M. (2012). *Romantik kıskançlığın, bağlanma stilleri, benlik saygısı, kişilik özellikleri ve evlilik doyumu açısından yordanması* (Yüksek lisans tezi). İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul (No:358163).

- Çırakoğlu, O. C., ve Tezer, E. (2010). Kontrol odağı ve eleştirel düşünmenin üniversite öğrencilerinin ilişki doyumsuzluklarına verdikleri tepkiler üzerindeki yordayıcı rolü. *Türk Psikoloji Yazıları*, 13(26), 29–41.
- Demirtaş Madran, A.(2008). Duygusal ve cinsel kıskançlık açısından temel cinsiyet farklılıkları: evrimsel yaklaşım ve süregelen tartışmalar. *Türk Psikiyatri Dergisi*,19(3), 300-309.
- Demirtaş Madran, A. (2005). Yakın ilişkilerde kıskançlık ve toplumsal cinsiyet. *Kadın Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 49-70.
- Demirtaş, A. (2004). *Yakın ilişkilerde kıskançlık* (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara (No:141547).
- DeSteno, D. (2010). Mismeasuring jealousy: A cautionary comment on Levy and Kelly (2010). *Psychological Science*, 21(9), 1355–1356.
- Dinçer, D. (2017). *Romantik ilişkilerde ilişki doyumunu ve yaşam doyumunu yordayan etmenler: İki boyutlu ilişkisel benlik değişimi modeli* (Yüksek lisans tezi).Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (No:469570).
- Dinçyürek, S. Akıntuğ, Y. ve Beidoğlu, M.(2013). Conflict areas and conflict resolution strategies of college students with friends and romantic partners. *Eğitim ve Bilim*, 38 (168), 143-153.
- Ede, Ö.D. (2021). *Üniversite öğrencilerinde bağlanma boyutları, yakın ilişkiler ve kıskançlık düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğretim Ve Araştırma Enstitüsü:Kıbrıs (No:710912).
- Eken, Ö. (2019). *Romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlar ve ilişki doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). İstanbul Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (No:642688).
- Ekinci, N. (2022). *Üniversite öğrencilerinde ilişki doyumu ile sosyal medya kullanımı arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: İzmir (No:708070).
- Eryılmaz, A. ve Ercan, L.(2010). Beliren yetişkinlikte romantik yakınlığı başlatma. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 381-397.
- Ezer, E. (2017). *Yetişkinlerde bağlanma ile ilişki doyumu ve kişilik özellikleri arasındaki ilişki* (Yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul (No:468382).

- Gander, M. S. ve Gardiner, H. W. (2001). *Çocuk ve ergen gelişimi*. İçinde B. Onur (Ed.). (Çev. A. Dönmez, N. Çelen ve B. Onur). Ankara: İmge Kitabevi
- George, D. ve Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*, 17.0 update. Boston: Pearson
- Gizir, C. A. (2012). İlişki İnançları Ölçeği'nin uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışmaları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 37-45.
- Glasser, W. (2001). *Choice theory in the classroom*. New York: Harper Collins.
- Guerrero L. K. (1998). Attachment-style differences in the experience and expression of romantic jealousy. *Personal Relationships*, 5 (3), 273-291.
- Guerrero, L. K., Trost, M. L., ve Yoshimura, S. M. (2005). Emotion and communication in the context of romantic jealousy. *Personal Relationships*, 12, 233-252.
- Gündüz, B. ve Karataş, A. (2020, Eylül). *İlişki doyumunun yordayıcıları: İlişkisel benlik değişimi ve romantik ilişkilerde öz yeterlik*. Eğitim Araştırmaları Kongresinde sunulan bildiri, Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.
- Güngör Houser, A. (2009). *Evli bireylerin sahip oldukları iletişim çatışması türü, romantik kıskançlık ve duygusal zeka düzeylerinin evlilik doyumları üzerine etkisi* (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (No:250099)
- Hansen, G. L. (1983). Marital satisfaction and jealousy among men. *Psychological Reports*, 52, 363-366.
- Hazan, C. ve Shaver, P. (1998). Bağlanma (Yakın ilişkilerle ilgili araştırmalar için bir çerçeve). (Çev. A. Dönmez). *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 31,1-49.
- Hazan, C. ve Shaver P. (1998). Bağlanma (Yakın ilişkilerle ilgili araştırmalar için bir çerçeve). (Çev. A. Dönmez). *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 31, 1-49.
- Hazan, C., ve Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3), 511-524.
- Hendrick, C. ve Hendrick, S.S. (1989). Research on love: does it measure up?, *Journal of Personality and Social Psychology*, 56(5), 784-794.
- Hendrick, S. S. (1988). A generic measure of relationship satisfaction. *Journal of Marriage and the Family*, 50(1), 93-98.

- Hendrick, S. S., Hendrick, C. ve Adler, N. L. (1988). Romantic relationships: Love, satisfaction, and staying together. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54(6), 980–988
- Hinde, A. R. (1997). *Relationships: A Dialectical Perspective*. New York: Psychology Press.
- Hinde, A.R. (1979). *Toward understanding relationships*. London: Academic Press.
- Jackson, J. B., Miller, R. B., Oka, M., ve Henry, R. G. (2014). Gender differences in marital satisfaction: A meta- analysis. *Journal of Marriage and Family*, 76(1), 105–129.
- Kalkan, M. ve Yalçın, İ. (2012). Evlilik Öncesi Dönem ve Romantik İlişkiler. İçinde: M.Kalkan ve Z.Hamamcı(Ed.), *Evlilik Öncesi Psikolojik Danışma*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kapçı, G. E. ve Küçüker, S. (2006). Ana babaya bağlanma ölçeği: Türk üniversite öğrencilerinde psikometrik özelliklerinin değerlendirilmesi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 17 (4), 286-295.
- Karakurt, G. (2001). *The impact of adult attachment styles on romantic jealousy* (Yüksek lisans tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara (No:105042).
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*(19. Basım). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kırıt, G. (2017). *Romantik ilişkisi olan yetişkin bireylerin ilişki doyumlarının bağlanma stilleri, benlik saygısı ve kişilerarası ilişki tarzları açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Gaziantep (No:623787).
- Kolay, D.(2021). *Üniversite öğrencilerinde romantik ilişki doyumu ile öz yeterlik düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi: Mersin (No:702674).
- Lesch, E. ve Engelbrecht, S. K. (2011). Relationship satisfaction and gender differences in a South African farm-worker community. *South African Review of Sociology*, 42(1), 58- 77.
- Lopez, F.G., Morúa, W. ve Rice, K.G. (2007). Factor structure, stability, and predictive validity of college students' relationship self-efficacy beliefs. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 40, 80–96.

- Lucas, L. (2007). The pain of attachment-“You Have to Put a Little Wedge in There” how vicarious trauma affects child/teacher attachment. *Childhood Education*, 84(2), 85-91.
- Martínez-León, N. C., Peña, J. J., Salazar, H., García, A., ve Sierra, J. C. (2017). A systematic review of romantic jealousy in relationships. *Terapia Psicológica*, 35(2), 203-212.
- Metiner, S. (2017). *Beliren yetişkinlik ve yetişkinlik döneminde kıskançlık düzeyi ile bağlanma davranışı, benlik saygısı, duygusal zekâ arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul (No: 486375).
- Ogan, S.(2021). *Üniversite öğrencilerinin ilişkileri sürdürme stratejilerinin, bağlanma stilleri, romantik ilişki doyumu ve romantik ilişkilerde öz yeterlik ile arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: İzmir (No:697126)
- Okcuoğlu, G. (2021). *Romantik kıskançlık ile bağlanma stilleri ve benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul (No:681753).
- Ökten, M. (2016). *Modeling the relationship between romantic jealousy and relationship satisfaction: The mediator roles of rumination, co-rumination and self-compassion* (Yüksek lisans tezi).Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (No:439071).
- Öz Soysal, S. Uz Baş, A. ve Aysan, F. (2019). Romantik ilişkilerde öz yeterlik ölçeği geçerlik ve güvenilirlik çalışması, *İnsan ve Toplum Bilimle Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 1100-1110.
- Özbiçer, Ş. (2013). *Üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile romantik ilişki doyumları ve eşlerinin ilişki doyumlarına yönelik algıları* (Yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (No: 372078).
- Özel, B. (2021). *Romantik ilişki doyumunun yordayıcıları olarak öz anlayış ve duygusal zekanın incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (No:675515).
- Özü,Ö. (2017). Genç yetişkinlik dönemi ve uyum problemleri. F. Savi Çakar (Ed.) *Yaşam dönemleri ve uyum sorunları* içinde (s.335-364). Ankara:Pegem Akademi.
- Patterson, M. L. (1976). An arousal model of interpersonal intimacy. *Psychological Review*, 83(3), 235-245.

- Pfeiffer, S. M., ve Wong, P. T. P. (1989). Multidimensional jealousy. *Journal of Social and Personal Relationships*, 6, 181–196.
- Pines, A. M. (1998). *Romantic Jealousy: Causes, symptoms, cures*. New York: Routledge.
- Pines, A. M. (2003). Aşk ve Kıskançlık.(Çev. C. Yonsel). İstanbul; Okuyan Us Yayın.
- Prager, K. J. (1995). *The psychology of intimacy*. New York: The Guilford Press.
- Pramestri, M. V. ve Fardana, N. A. (2020). The relation between romantic self-efficacy with Marriage satisfaction on the commuter marriage wife. *Palarch's Journal of Archaeology of Egypt/Egyptology* 17(4), 2293-2301.
- Reis, H. T., ve Shaver, P. (1988). Intimacy as an interpersonal process. In S. Duck, D. F. Hay, S. E. Hobfoll, W. Ickes, & B. M. Montgomery (Eds.), *Handbook of personal relationships: Theory, research and interventions* (pp. 367–389). John Wiley & Sons.
- Riggio, H., Weiser, D.A., Valenzuela, A., Lui, P.P., Montes, R. ve Heuer, J. (2013). Self-efficacy in romantic relationships: prediction of relationship attitudes and outcomes. *The Journal Of Social Psychology*. 6(153), 629-650.
- Rusbult, C. E., Martz, J. M. ve Agnew, C.R. (1998). The investment model scale: measuring commitment level, satisfaction level, quality of alternatives, and investment size. *Personal relationships*, 5, 357-391.
- Rusbult, C. E., ve Buunk, B. P. (1993). Commitment processes in close relationships: An interdependence analysis. *Journal of Social and Personal Relationships*, 10(2), 175–204.
- Sabatelli, R. M. (1988). Exploring Relationship Satisfaction: A Social Exchange Perspective on the Interdependence Between Theory, Research, and Practice. *Family Relations*, 37(2), 217-222.
- Saraç, A. (2013). *Üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyumunu yordamada akılcı olmayan inançlar ve evlilik öncesi ilişki algılarının rolü* (Yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (No:370442)
- Saraç, A.(2013). *Üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyumunu yordamada akılcı olmayan inançlar ve evlilik öncesi ilişki algılarının rolü* (Yüksek lisans tezi).Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Adana (No:370442).
- Saraç,A., Hamamcı, Z. Ve Güçray, S. (2015). Üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyumunun yordanması, *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(43), 69-81.

- Sarı, H. İ., (2020). *Regresyon analizi*. Orçan, F. (Ed.). Sosyal bilimlerde istatistik excel ve spss uygulamaları (s. 139- 162) içinde. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sarı, T. (2008). *Üniversite öğrencilerinde romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançlar, bağlanma boyutları ve ilişki doyumu arasındaki ilişkiler* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara (No:257552).
- Sarı, T.ve Korkut Owen, F.(2016). Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançların ve Bağlanma Boyutlarının İlişki Doyumu Üzerindeki Yordayıcı Rolünün İncelenmesi, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*,37, 204-216.
- Satıcı, B. ve Deniz, M.E. (2018). Cinsiyetin romantik ilişki doyumu üzerindeki etkisi: bir meta-analiz çalışması. *Elementary Education Online*, 17(2), 1077-1095.
- Seider, S. (2008). Resisting obligation: How privileged adolescents conceive of their responsibilities to others. *Journal of Research in Character Education*, 6(1), 3–19.
- Sivaz, S. (2021). *Üniversite öğrencilerinde olumsuz çocukluk yaşantıları, psikolojik dayanıklılık ve romantik ilişki doyumu arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü (No:694593).
- Soğancı, D. (2017). *Bağlanma stillerinin romantik ilişki doyumu üzerindeki etkisi* (Yüksek lisans tezi). Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul (No:466100).
- Soner, G.(2020). *Eğitim fakültesi öğrencilerinde eş seçme stratejileri ve ilişki doyumunun çeşitli değişkenlere göre incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (No:630484).
- Sternberg, R. J. (1986). A triangular theory of love. *Psychological Review*, 93(2), 119–135.
- Stoeber, J. (2012). Dyadicperfectionism in romanticrelationships: predicting relationship satisfaction and longterm commitment. *Personality and Individual Differences*, 53, 300– 305.
- Sullivan, H. S. (1953). *The interpersonal theory of psychiatry*. New York: Norton
- Sümer, S. ve Arıca T.(2018). Romantik ilişkilerde bağlanma stilleri, romantik kıskançlık ve ilişki doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Psikoloji Araştırmaları*, 3(6), 6-13.
- Şimşek, H. (2021). *Duygusal beceriklilik ve farkındalığın ilişki doyumu ile ilişkisinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Antalya (No:690790).
- Taylor, S., Peplau, L.A.ve Sears, D. (2003). *Sosyal Psikoloji*. (Çev. A. Dönmez). Ankara: İmge Kitabevi.

- Thibaut, J. W., ve Kelley, H. H. (1959). *The social psychology of groups*. New York:John Wiley.
- Tortamış, M. (2014). *Evli bireylerde romantik kıskançlık düzeyi ve aldatma eğiliminin şema terapi modeli çerçevesinde değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Ankara (No:365040).
- Tunç, E. (2015). *Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde yaşadıkları istismar ile ilişki doyumu, affetme ve kıskançlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Bolu (No:394735).
- Tutar, H. ve Erdem, A.T. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemleri ve SPSS uygulamaları*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Uluç, S. ve Öktem, F. (2009). Okul öncesi çocuklarda güvenli yer senaryolarının değerlendirilmesi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 24(63), 69-83.
- Ulutaş, E. (2018). *Üniversite öğrencilerinde romantik ilişki doyumu ile kişilik özellikleri ve benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Bursa (No: 526963).
- Ünal Keskin, G., ve Orgun, F. (2006). Studying the strategies of students' coping with the levels of selfefficacy-sufficiency. *Anatolian Journal of Psychiatry*, 7, 92-98.
- Vaughn, M. ve Baier, M.E.(1999). Reliability and validity of the relationship assessment scale. *American Journal of Family Therapy*, 27(2), 137-147.
- Weiser, D. ve Weigel, D., J. (2016). Self-efficacy in romantic relationships: direct and indirect effects on relationship maintenance and satisfaction. *Personality and Individual Differences*, 89, 152-156.
- White, G. L. (1981). A model of romantic jealousy. *Motivation and Emotion*, 5 (4), 295-310.
- Yağmurlu, B. & Kodalak, A. C. (2010). Bağlanma, mizaç ve ebeveyn-çocuk ilişkileri. T. Solmuş (Ed.), *Bağlanma, evlilik ve aile psikolojisi* içinde (111-125). İstanbul: Sistem.
- Yazgan İnanç, B. ve Yerlikaya, E. E. (2016). *Kişilik Kuramları*. Ankara: Pegem Akademi.
- Yeter, Ö.(2016). *Bağlanma stilleri, temel psikolojik ihtiyaçlar doyumu ve kıskançlık ilişkisi: üniversite öğrencileri üzerinde araştırma* (Yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul (No:441302).

EKLER

EK 1.

ÖĞRENCİNİN AKADEMİK ÖZGEÇMİŞİ

Kişisel Bilgiler			
Adı ve Soyadı	Gamze ÖREN		
E-postası/Web Sayfası			
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce		
Uzmanlık Alanı			
Öğrenim Bilgileri			
	Üniversite	Bölüm	Yıl
Lisans	Dokuz Eylül Üniversitesi	PDR	2019
Tez Başlığı	Üniversite Öğrencilerinin İlişki Doyumun Öz Yeterlik ve Romantik Kıskançlık Bakımından İncelenmesi		
Tez Danışmanı	Doç. Dr. Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ		
Akademik Eserler			
(Makale, kitap, kitap bölümü, bildiri, poster, sergi, konser vb. eserlerden kaynakça yazım kurallarına göre en fazla 10 eser yazılmalıdır.) Tezden üretilen yayınlar * ile işaretlenmelidir.			
Alanıyla İlgili Bilimsel Kuruluşlara Üyelikler			
Alanıyla İlgili Aldığı Ödüller			

EK 2. ETİK İZİN

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ

Sayı : 87347630/42104268/5266
Konu : Etik Kurul İzni Hak.

20 Kasım 2020

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : a)08.10.2020 tarihli ve 6793393-302.08.01-E.92999 sayılı yazınız.
b)16.10.2020 tarihli ve 6793393-302.08.01-E.96816 sayılı yazınız.
c)23.10.2020 tarihli ve 6793393-302.08.01-E.99417 sayılı yazınız.
ç)27.10.2020 tarihli ve 6793393-302.08.01-E.100523 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı dilekçeye istinaden Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulunun 05.11.2020 tarihli toplantısında alınan kararlar ile ekli listede isimleri yazılı öğrencilerin tez çalışmaları kapsamında uygulayacakları anketlerin etik açıdan uygun olduğuna karar verilmiş olup, kararlar ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Nüket HÖTAR
Rektör

Ek:
1-Liste (2 sayfa)
2-Etik Kurul Kararı (...) Sayfa

1
Pamir
MG
BTL

GÜNDEM-18:

Gamze ÖREN'in 23.10.2020 tarih ve 4639 sayılı başvurusunun değerlendirilmesi.

KARAR-18:

Anket yürütücüsü Gamze ÖREN'in "Üniversite Öğrencilerinin İlişki Doyumunun Öz Yeterlik ve Romantik Kıskançlık Bakımından İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezi çalışması kapsamında uygulayacağı anketin Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu ilkelerine uygunluğunun

**DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER
ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK KURULU KARARLARI**

incelenmesi ile ilgili Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nün 16.10.2020 tarihli ve E. 96816 sayılı yazısı ve ekleri görüşüldü.

Yapılan görüşmeler sonucunda;

Gamze ÖREN'in "Üniversite Öğrencilerinin İlişki Doyumunun Öz Yeterlik ve Romantik Kıskançlık Bakımından İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezi çalışması kapsamında uygulayacağı anketin etik açıdan Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulu ilkelerine uygunluğuna oy birliği ile karar verildi.

EK 3. İLİŞKİ DOYUMU ÖLÇEĞİ

Lütfen her bir ifadenin size uygunluğunu 7 dereceli ölçek üzerinde değerlendirip ifadenin yanındaki boşluğa uygun sayıyı yazınız.

1) Sevgiliniz ihtiyaçlarınızı ne kadar iyi karşılıyor?

1	2	3	4	5	6	7
(Hiç					(Çok iyi	
Karşılamıyor)					karşılıyor)	

2) Genel olarak ilişkinizden ne kadar memnunsunuz?

1	2	3	4	5	6	7
(Hiç					(Çok	
memnun değilim)					memnunum)	

3) Diğerleri ile karşılaştırıldığında ilişkiniz ne kadar iyi?

1	2	3	4	5	6	7
(Çok						(Çok
Daha kötü)						daha iyi)

4) Ne sıklıkla ilişkiye başlamamış olmayı istiyorsunuz?

1	2	3	4	5	6	7
(hiçbir zaman)						(her zaman)

5) İlişkiniz ne dereceye kadar sizin başlangıçtaki beklentilerinizi karşılıyor?

1	2	3	4	5	6	7
(hiç						(tamamen
Karşılamıyor)						karşılıyor)

6) Sevgilinizi ne kadar seviyorsunuz?

1	2	3	4	5	6	7
(hiç						(çok
Sevmiyorum)						seviyorum)

7) İlişkinizde ne kadar problem var?

1	2	3	4	5	6	7
(Hiç yok)						(çok fazla

EK 4. ROMANTİK İLİŞKİLERDE ÖZ YETERLİK ÖLÇEĞİ

AÇIKLAMA: Aşağıdaki ifadelere katılma derecenizi en iyi yansıtan rakama karar veriniz ve yanındaki parantezin içindeki uygun rakamı yuvarlak içine alınız.

Kesinlikle katılıyorum				Ne katılıyorum/ Ne katılmıyorum				Tamamen katılıyorum
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10.								
11.								
12.								

- Ben, romantik bir ilişki **partneri** olarak iyi olmayan biriyim.* (1 – 2 – 3 – 4 – 6 – 7 – 8 – 9)
- Romantik ilişkilerdeki başarısızlık, beni yalnızca daha fazla çabalamam konusunda istekdi yapar. (1 – 2 – 3 – 4 – 6 – 7 – 8 – 9)
- Romantik ilişkilerimle ilgili plan yaptığım zaman bu planı kesinlikle uygulayabilirim. (1 – 2 – 3 – 4 – 6 – 7 – 8 – 9)
- Romantik ilişkilerimde önemli konulara odaklanmakta güçlük yaşarım.* (1 – 2 – 3 – 4 – 6 – 7 – 8 – 9)
- Bir romantik ilişkimde, ilk seferde bir şeyi yapamazsam, yapana kadar denemeye devam ederim. (1 – 2 – 3 – 4 – 6 – 7 – 8 – 9)
- Romantik ilişkilerimde ortaya çıkabilecek birçok sorunun üstesinden gelme yeteneğimi kendimde görmüyorum.* (1 – 2 – 3 – 4 – 6 – 7 – 8 – 9)
- Bazen çok fazla emek isteyen romantik işlere **dahil** olmaktan kaçınırım.* (1 – 2 – 3 – 4 – 6 – 7 – 8 – 9)
- Romantik ilişkilerle uğraşmak benim için çok zor.* (1 – 2 – 3 – 4 – 6 – 7 – 8 – 9)
- Başarılı bir romantik ilişkiyi sürdürmek için çaba sarf etmeyi zor bulurum.* (1 – 2 – 3 – 4 – 6 – 7 – 8 – 9)
- İyi bir romantik **partner** (eş) olma konusunda yeteneğime güvenmiyorum.* (1 – 2 – 3 – 4 – 6 – 7 – 8 – 9)
- Sorunlarımdan birisi de romantik ilişkilerimin daha iyi olması için gereken enerjiyi bulamamam.* (1 – 2 – 3 – 4 – 6 – 7 – 8 – 9)
- İyi bir romantik ilişkiye sahip olmak benim için çok zor.* (1 – 2 – 3 – 4 – 6 – 7 – 8 – 9)

EK 5. ÇOK BOYUTLU KISKANÇLIK ÖLÇEĞİ

Aşağıdaki ifadelerin size ne kadar uygun olduğunu aşağıdaki ölçek üzerinde işaretleyiniz. Lütfen maddeleri okurken "X" harfinin yerine romantik iliskide bulunduğunuz kişinin adını koyunuz.

1-----2-----3-----4-----5-----6-----7

Sevinirim

Üzülürüm

1. X size karşı cinsten bir başkasının ne kadar iyi görüldüğü hakkında yorum yapıyorsa.	1	2	3	4	5	6	7
2. X karşı cinsten birisiyle konuşmak için aşırı ilgi ve heyecan gösterirse.	1	2	3	4	5	6	7
3. X karşı cinsten birisine sıcak bir tavırla gülümserse.	1	2	3	4	5	6	7
4. X karşı cinsten birisiyle flört ederse.	1	2	3	4	5	6	7
5. Karşı cinsten birisi X'le çıkarsa.	1	2	3	4	5	6	7
6. X karşı cinsten birisini kucaklar ve öperse.	1	2	3	4	5	6	7
7. X karşı cinsten biriyle çok yakın çalışırsa.	1	2	3	4	5	6	7

1-----2-----3-----4-----5-----6-----7

Beni tanımlamıyor

Beni tanımlıyor

8. X'in çekmecelerini, el çantasını ve ceplerini kontrol ederim.	1	2	3	4	5	6	7
9. X'i hiç beklemediği zamanlarda orada olup olmadığını anlamak için ararım.	1	2	3	4	5	6	7
10. X'e geçmişteki ve bugünkü romantik ilişkileri hakkında sorular sorarım.	1	2	3	4	5	6	7
11. Eğer X karşı cinsten birisine ilgi gösterirse onun hakkında kötü şeyler söylerim.	1	2	3	4	5	6	7
12. X'i telefon konuşmaları hakkında sorgularım.	1	2	3	4	5	6	7
13. X'e nerede olduğu konusunda sorular sorarım.	1	2	3	4	5	6	7
14. X'i ne zaman karşı cinsten biriyle konuşurken Görsem araya girerim.	1	2	3	4	5	6	7
15. Sadece yanımda kim olduğunu görmek için X'e sürpriz Ziyaretler yaparım.	1	2	3	4	5	6	7
16. X'in karşı cinsten birisiyle gizlice görüştüğünden şüphe ediyorum.	1	2	3	4	5	6	7
17. Karşı cinsten birisinin X'in peşinden koşuyor olmasından kaygı duyuyorum.	1	2	3	4	5	6	7
18. X'in başka birisinden etkilenmiş olmasından şüpheleniyorum.	1	2	3	4	5	6	7

19. X'in benim arkamdan karşı cinsten bir başkasıyla fiziksel yakınlık kurmuş olmasından kuşkulaniyorum.	1	2	3	4	5	6	7
20. Karşı cinsten bazı insanların X'e romantik ilgi duyuyor olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5	6	7
21. X'in gizlice karşı cinsten birisiyle romantik yakınlık kurmakta olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5	6	7
22. Karşı cinsten birisinin X'i ayarttığından endişe ediyorum.	1	2	3	4	5	6	7
23. X'in karşı cinse aşırı tutkun olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5	6	7

EK 7. BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

Bu araştırma Dokuz Eylül Üniversitesi Aile Eğitimi ve Danışmanlığı Yüksek Lisans Programı kapsamında Doç. Dr. Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ danışmanlığında yürütülmektedir.

Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin öz yeterlik algılarının, romantik kıskançlık düzeylerinin ve sosyodemografik özelliklerin ilişki doyumunu nasıl yordadığı ve aralarında anlamlı bir ilişkinin bulunup bulunmadığını incelemektir.

Araştırmada siz değerli katılımcılardan istenen, size verilen ölçeklerdeki/anketlerdeki soruları eksiksiz, kimsenin baskısı ya da telkini altında olmadan, kendinize en uygun cevapları içtenlikle yanıtlamanızdır. Bu formu okuyup onaylamanız, araştırmaya katılmayı kabul ettiğiniz anlamına gelecektir. Ancak çalışmaya katılmama ya da katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmayı bırakma hakkına da sahipsiniz. Bu çalışmadan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacıyla kullanılacak olup kişisel bilgileriniz gizli tutulacaktır.

Araştırmayla ilgili her türlü soru ve görüşleriniz için araştırmacıya gamzeeorenn43@gmail.com e-posta adresi üzerinden ulaşabilirsiniz.

Gamze ÖREN
Psikolojik Danışman

Yukarıda yer alan bilgileri dikkatlice okudum. Katılmam istenen çalışmanın kapsamını ve amacını, *
gönüllü olarak üzerime düşen sorumlulukları anladım. Bu koşullarda söz konusu araştırmaya
kendi isteğimle, hiçbir baskı ya da telkin olmaksızın katılmayı kabul ediyorum.

☐ Okudum, anladım ve kabul ediyorum.

EK 8.ÖLÇME ARAÇLARININ UYGULANMA İZİNLERİ

İlişki Doyumu Ölçeği Kullanım İzni [Gelen Kutusu](#)

Gamze Ören
Alıcı: ben

11 Nis 2020 Cmt 15:56

Merhabalar ben Gamze Ören. Dokuz Eylül Üniversitesi Aile Eğitimi ve Danışmanlığı tezli yüksek lisans öğrencisiyim. Uyarlama çalışmasını yapmış olduğunuz "İlişki Doyumu Ölçeği" ni tezimde kullanabilir miyim? Eğer kullanım iznini verirsiniz ölçeğin maddelerini gönderebilir misiniz? Şimdiden teşekkür ederim, iyi günler.

ferzan cunun
Alıcı: ben

12 Nis 2020 Paz 12:47

Merhaba,
Ölçek ve ilgili bilgiler ekteki master tezimde.
Başarılar dilerim
Ferzan

Ölçek Kullanım İzni [Gelen Kutusu](#)

Gamze Ören
Alıcı: ben

6 Nis 2020 Paz 12:55

Merhaba hocam. Ben Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Aile Eğitimi ve Danışmanlığı tezli yüksek lisans öğrencisi Gamze Ören. Tez çalışmamda geçerlik ve güvenirlik çalışmasını yapmış olduğunuz Romantik İlişkilerde Öz Yeterlik Ölçeği'ni kullanabilir miyim? Eğer kullanım izni verirsiniz ölçeğin maddelerini gönderebilir misiniz? Şimdiden teşekkür ederim, iyi çalışmalar.

selda oz
Alıcı: ben

6 Nis 2020 Paz 12:58

Merhaba Ölçek eltedir. Başarılar dilerim.

Gamze Ören
Alıcı: ben

8 Nis 2020 Paz 12:55 tarihinde şunu yazdı:

Çok Boyutlu Kışkançlık Ölçeği Kullanım İzni

Gamze Ören
Alıcı: ben

11 Nis 2020 Cmt 16:15

Merhabalar ben Dokuz Eylül Üniversitesi Aile Eğitimi ve Danışmanlığı yüksek lisans öğrenci Gamze Ören. Tez çalışmamda uyarlama çalışmasını yaptığımız "Çok Boyutlu Kışkançlık Ölçeği" ni kullanabilir miyim? Kullanım iznini verirsiniz ölçeğin maddelerini gönderir misiniz? Şimdiden teşekkür ederim, iyi günler.

Çok Boyutlu Kışkançlık Ölçeği Kullanım İzni

Gamze Ören
Alıcı: ben

11 Nis 2020 Cmt 16:15

Merhaba Gamze,

İliskite Çokboyutlu Kışkançlık Ölçeği'ni bulabilirsiniz. Akademik çalışmalarınızda kullanabilirsiniz. Çalışmalarınızda başarılar ve bol şans diliyorum.

Gamze Ören

SPSS Syntax'la ilgili bilgileri aşağıda bulabilirsiniz. İfadelerin ortalama alınmıştır. Ölçekte ters ifadeler yer almamaktadır.

— Duyusal kışkanlık

COMPUTE ksduy = MEAN.0 (f1, f2, f3, f4, f5, f6, f7).

EXECUTE .

— Davranışsal Kışkanlık

COMPUTE ksdav = MEAN.7 (f8, f9, f10, f11, f12, f13, f14, f15).

EXECUTE .

— Bilişsel kışkanlık

COMPUTE ksbil = MEAN.7 (f16, f17, f18, f19, f20, f21, f22, f23).

EXECUTE .

Kışkançlık Ölçeği

